

Állami Számvevőszék



ELEMZÉS

**a 2015. évi integritás felmérés
„helyi önkormányzatok” intézménycsoportban
mért eredményeiről**

2016. március

Az elemzés készítését felügyelte:

Dr. Pulay Gyula Zoltán
felügyeleti vezető

Az elemzést készítették:

Vasváriné Molnár Judit
számvevő

Szabó Zoltán Gyula
számvevő asszisztens

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. Amit a felmérésről tudni kell	6
3. Az elemzés főbb adatai	8
4. Korrupciós kockázatok és kontrollok	9
4.1. Átfogó indexértékek alakulása	9
4.2. Eredendő Veszélyeztetettségi Tényezők (EVT) index alakulása	10
4.3. A Korrupciós Veszélyeket Növelő Tényezők (KVNT) index alakulása.....	13
4.4. A Kockázatokat Mérséklő Kontrollok Tényezője (KMKT).....	18
5. Kiemelt figyelmet érdemlő kockázati tényezők indexenként.....	24

ELEMZŐTÁBLÁK

FOGALOMTÁR

ÁBRÁK, TÁBLÁZATOK, DIAGRAMOK JEGYZÉKE

1. BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) 2015-ben már ötödik alkalommal térképezte fel a közintézmények korrupciós kockázatoknak való kitettségét, valamint az azzal szembeni ellenálló-képességüket. Az évenkénti felméréssorozattal az ÁSZ egyedülálló „magyar modellt” alakított ki. A modell alapjául az egyes intézmények szervezeti integritásának erősítésére kifejlesztett holland módszer szolgált, amelyet adaptáltunk, továbbfejlesztettünk, illetve kiterjesztettünk az egész magyar közszférára. A 2015. évi adatfelvételben minden eddigénél több, 2557 szervezet vett részt. A felmérés keretében önként válaszoló intézmények által foglalkoztatottak hivatali létszáma meghaladta a magyar közszféra teljes létszámának 50 százalékát, ami jelzi az intézményrendszer elkötelezettségét az integritás kultúrájának megteremtése mellett. Egyre emelkedik azon intézmények száma, amelyek az integritás erősítését, illetve a korrupciós kockázatok azonosítását a korrupció megelőzésének fontos eszközeként tartják számon.

Az intézménycsoporti külön elemzések készítésével az ÁSZ célja az, hogy az integritás kérdőívet kitöltő intézmények összevethessék saját kockázataikat és kontrolljaikat az intézménycsoportjukra jellemző kockázatokkal és kontrollokkal.

A tanulmány két részből áll. Az első rész egy átfogó elemzést tartalmaz az önkormányzatok tipikus korrupciós kockázatairól, illetve az azok kezelésére hivatott „kemény” és „lágy” integritáskontrollok kiépítettségének szintjéről. Ezzel **elsősorban az önkormányzati vezetők figyelmét szeretnénk felhívni az integritást fenyegető veszélyekre, illetve a kontrollok erősítésének lehetőségeire.** A kiemelések az elemzést készítő álláspontját tükrözik, és lehetséges, hogy az olvasó más következtetéseket von le a tanulmányban közölt számsorokból, ábrákból, táblázatokból.

A tanulmány második része előbb tételesen felsorolja azokat a kérdéseket, amelyekre adott válaszok az intézménycsoport átlagát meghaladó veszélyeztetettséget jeleznek, vagy az integritáskontrollok átlag alatti kiépítettségét mutatják. Ezt követően – egy rövid használati útmutató után – elemző táblákat közlünk. A táblázatokban feltüntettük, hogy a kérdőív egyes kérdésre a „helyi önkormányzatok” csoportba tartozó szervezetek milyen arányban adtak igenlő vagy nemleges (esetenként „nem értelmezhető”) válaszokat. Ilyen módon az egyes önkormányzatok összehasonlíthatják saját válaszaikat a csoportra jellemző válaszokkal, azaz meghatározhatják, hogy a csoport átlagához vagy tipikus értékeihez képest saját szervezetükben hol észleltek súlyosabb kockázatot, illetve hol azonosítottak a kontrollok területén hiányosságokat. Az összevetés alapján eredményesebben tudják kijelölni a korrupciós kockázataik mérésük érdekében szükséges lépéseket. Az elemző táblák tehát aktív használatot tesznek lehetővé és igényelnek az önkormányzatok részéről.

Abban a reményben adjuk át ezt az elemzést a felmérésben közreműködő szervezeteknek, hogy azt eredményesen tudják felhasználni saját kockázatelemző munkájukhoz, integritáskontrolljaik megerősítéséhez és az integritásközpontú szervezeti kultúra megteremtéséhez, erősítéséhez.

Budapest, 2016. március 31.




Domokos László

2. AMIT A FELMÉRÉSRŐL TUDNI KELL

Az Integritás felmérés a költségvetési szervek korrupciós kockázatoknak való kitettségét, illetőleg az azok mérséklésére hivatott kontrollok szintjét térképezi fel. Korrupciós kockázat alatt azt értjük, hogy az adott intézménynek a más személyekkel és szervezetekkel folytatott együttműködése során milyen valós vagy vélt lehetőségek merülnek fel, amelyek az együttműködő fél számára jogosulatlan előnyöket jelenthetnek, az adott intézmény – vagy tágabb értelemben a közsféra – számára pedig valamilyen kárt okozhatnak. Ez lehet anyagi természetű, a szolgáltatások színvonalában jelentkező, vagy bizalomvesztéssel járó kár. Ezen általános értelmezési kereten belül az intézmények jogállása és feladatköre alapján lehet azt meghatározni, hogy mikor és milyen tevékenységek (pl. közhatalom gyakorlása vagy közösségi javak elosztása) vonatkozásában állhat fenn a korrupció veszélye. Ezt nevezzük eredendő veszélyeztetettségnek. Vannak emellett olyan működéssel összefüggő tényezők (pl. átalakulás vagy külső pénzügyi támogatás), amelyek az intézmény típusától függetlenül növelik a korrupciós veszélyeztetettséget. Ezeket nevezzük korrupciós veszélyeket növelő tényezőknek. E veszélyeket a kockázatokat mérséklő kontrollok kiépítésével és működtetésével lehet kezelni. Erre az elméleti alapra építve a felmérés arra irányul, hogy az eredendő veszélyeztetettségi tényezőket 30, a korrupciós veszélyeket növelő tényezőket 64, a korrupciós kockázatokat mérséklő kontrollokat 61 kérdés segítségével azonosítsa. Az adott kérdéscsoportokra adott válaszok pontértéke alapján három, százalékos formában megadott indexet számol a felmérési adatokat feldolgozó informatikai rendszer:

- Az **Eredendő Veszélyeztetettségi Tényezők (EVT)** index a szervezetek jogállásától és feladatkörétől függő – eredendő – veszélyeztetettség összetevőit teszi mérhetővé. Olyan tényezők határozzák meg, amelyek alakítása az alapító szerv (jogalkotási) hatáskörébe tartozik, így például a hatósági jogalkalmazás, a (jogi) szabályozás, vagy a különféle (oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális) közszolgáltatások nyújtása.
- A **Korrupciós Veszélyeket Növelő Tényezők (KVNT)** index az egyes intézmények napi működésétől függő – az eredendő veszélyeztetettséget növelő – összetevőket jeleníti meg. Leképezi a költségvetési szervek jogi/intézményi környezetének jellemzőit, működésük kiszámíthatóságát, stabilitását, továbbá az intézmények működtetése során jelentkező – alapvetően a mindenkori menedzsment döntéseitől befolyásolt – olyan változó tényezőket, mint a stratégiai célok meghatározása, a szervezeti struktúra és kultúra alakítása, valamint a személyi és költségvetési erőforrásokkal, illetve a közbeszerzésekkel való gazdálkodás.
- A **Kockázatokat Mérséklő Kontrollok Tényezője (KMKT)** index azt tükrözi, hogy az adott szervezetnél léteznek-e intézményesült kontrollok, illetőleg, hogy ezek ténylegesen működnek-e, betöltik-e rendeltetésüket. Ehhez az indexhez olyan faktorok tartoznak, mint a szervezet belső szabályozása, a belső ellenőrzés, valamint az egyéb integritás kontrollok: etikai követelmények meghatározása, összeférhetlenségi helyzetek kezelése, a bejelentések, panaszok kezelése, rendszeres kockázatelemzés.

A felmérésben önkéntesen résztvevő szervezetek által visszaküldött kérdőívek valóságot tükröző kitöltését az ÁSZ a feldolgozás során nem kontrollálta, így az esetlegesen téves válaszok kiszűrésére nem került sor. Az egyes intézménycsoportok hasonlóan feltételezett jellemzői ellenére előfordult, hogy az azonos intézménycsoportokhoz tartozó szervezetek egy-egy adott kérdésre (például közszolgáltatás nyújtása) szélsőségesen eltérő válaszokat adtak, amely az átlag index értékeket is befolyásolta. Az elemzésnek nem célja a hibás vagy nem megfelelően értelmezett kérdésekre adott válaszok kiszűrése, csak utalunk az elemzésünkben arra, ha az adatok ellentmondásokat jeleznek.

Annak érdekében, hogy az egyes felmérések eredményei minél inkább összehasonlíthatók legyenek a felmérés módszere az elmúlt három évben nem változott és a kérdőív kérdéseit is csak a legszükségesebb mértékben (pl. jogszabály módosulása esetén) módosítottuk.

3. AZ ELEMZÉS FŐBB ADATAI

Elemzésünkkel segítséget kívánunk nyújtani az egyes helyi önkormányzatok számára ahhoz, hogy a szervezetük integritását fenyegető veszélytényezők beazonosítását, és az azok kezeléséhez szükséges kontrollok felmérését maguk is el tudják végezni. Az intézmények vezetői pedig az így megszerzett információk birtokában folytathassák szervezetük kontrollrendszerének fejlesztését és integritásuk erősítését.

Az elemzés céljai

Az elemzés elsődleges célja a jelentősebb kockázati tényezők és a kontrollrendszerben fellelhető erősségek és gyengeségek meghatározása volt. Emellett külön kiemeltük azokat a kockázati és kontroll tényezőket, ahol a városi önkormányzatok, községi önkormányzatok jellemző adatai között markáns összefüggéseket tártunk fel a felmérési adatai alapján.

Vizsgált időszak

Az adatfelvételben a felmérési évet megelőző három naptári évre (2012. január 1. – 2014. december 31.) vonatkozó adatokat kérdeztük le. Ahol a kérdés nem tartalmazott külön utalást a hároméves időszakra, ott a válaszadóknak a 2014. december 31-én fennálló állapotnak megfelelően kellett adatot szolgáltatniuk. Ahol az adott kérdés az elmúlt naptári évre vonatkozott, ott az adatszolgáltatási időtartam a 2014. január 1. és 2014. december 31. közötti időszak volt.

Vizsgált intézménycsoport: helyi önkormányzatok

A helyi önkormányzatok intézménycsoport összevontan tartalmazza az önkormányzatokat és a polgármesteri hivatalokat. A helyi önkormányzatok intézménycsoport szervezeteitől a 2015. évi felmérés során 1119 kérdőív érkezett vissza.¹ A felmérésben résztvevő önkormányzatok és hivatalok száma a korábbi évekhez viszonyítva folyamatosan növekvő tendenciát mutat, és az első felméréshez viszonyítva a résztvevők száma több mint kétszeresére nőtt. A felmérésben való részvételt illetően az összes válaszadó között – a korábbi évekhez hasonlóan – 2015-ben is az önkormányzatok intézménycsoportba tartozók képviselik a legmagasabb arányt (43,8%).

Az elemzésben kizárólag a homogén sokaságnak tekinthető (városi és községi önkormányzatok) helyi önkormányzatok kérdőíveit vizsgáljuk. Az elemzett önkormányzatok száma összesen 858.

¹A visszaérkezett kérdőívekből 1097 adatlap volt alkalmas a típusonkénti lekérdezések és elemzések elvégzésre.

4. KORRUPCIÓS KOCKÁZATOK ÉS KONTROLLOK

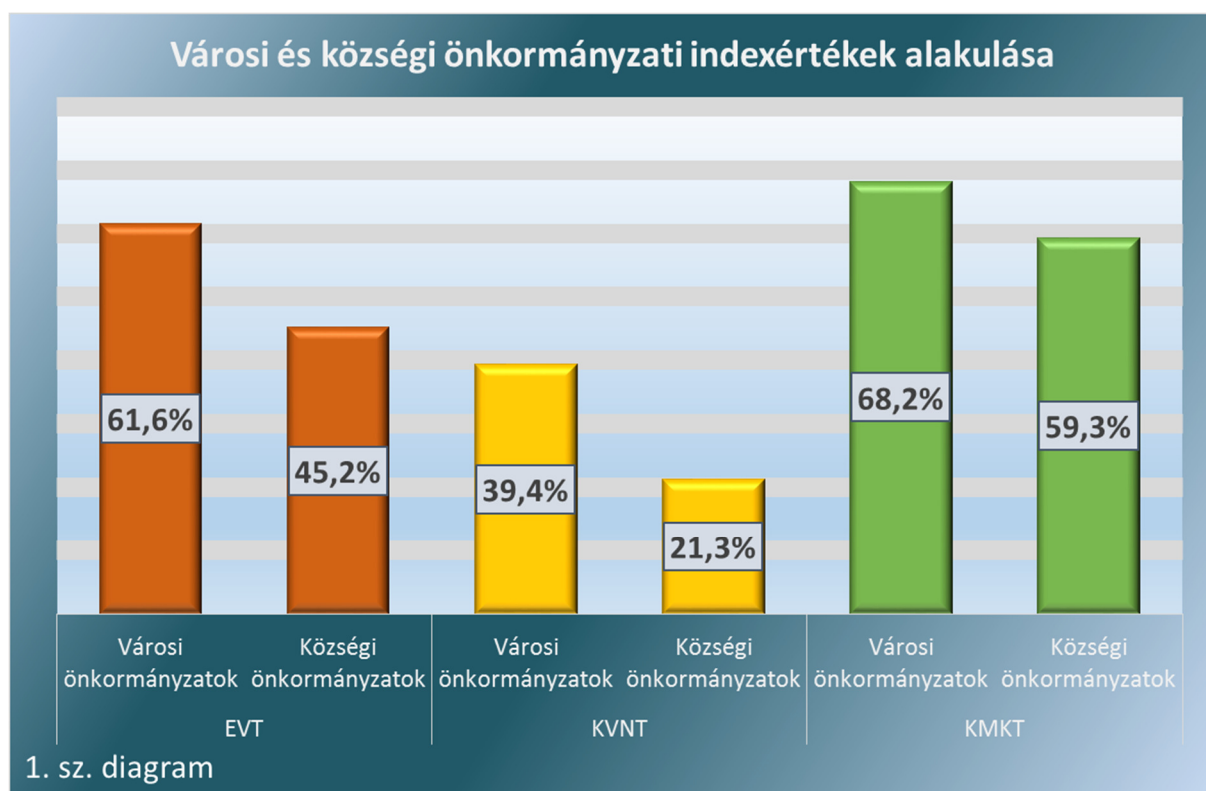
4.1. Átfogó indexértékek alakulása

Az adatszolgáltató helyi önkormányzatok indexértékei alapján számított átlagos indexértékek a következőképpen alakultak:

1. sz. táblázat

„Helyi önkormányzatok” intézménycsoport indexértékei

Indexszámítás alapját képező intézményi kör	EVT	KVNT	KMKT
Helyi önkormányzatok (városi+községi önk.)	48,4%	24,8%	61,1%
Városi önkormányzatok	61,6%	39,4%	68,2%
Községi önkormányzatok	45,2%	21,3%	59,3%
Teljes sokaságra számított átlagos indexérték	31,8%	21,9%	60,4%

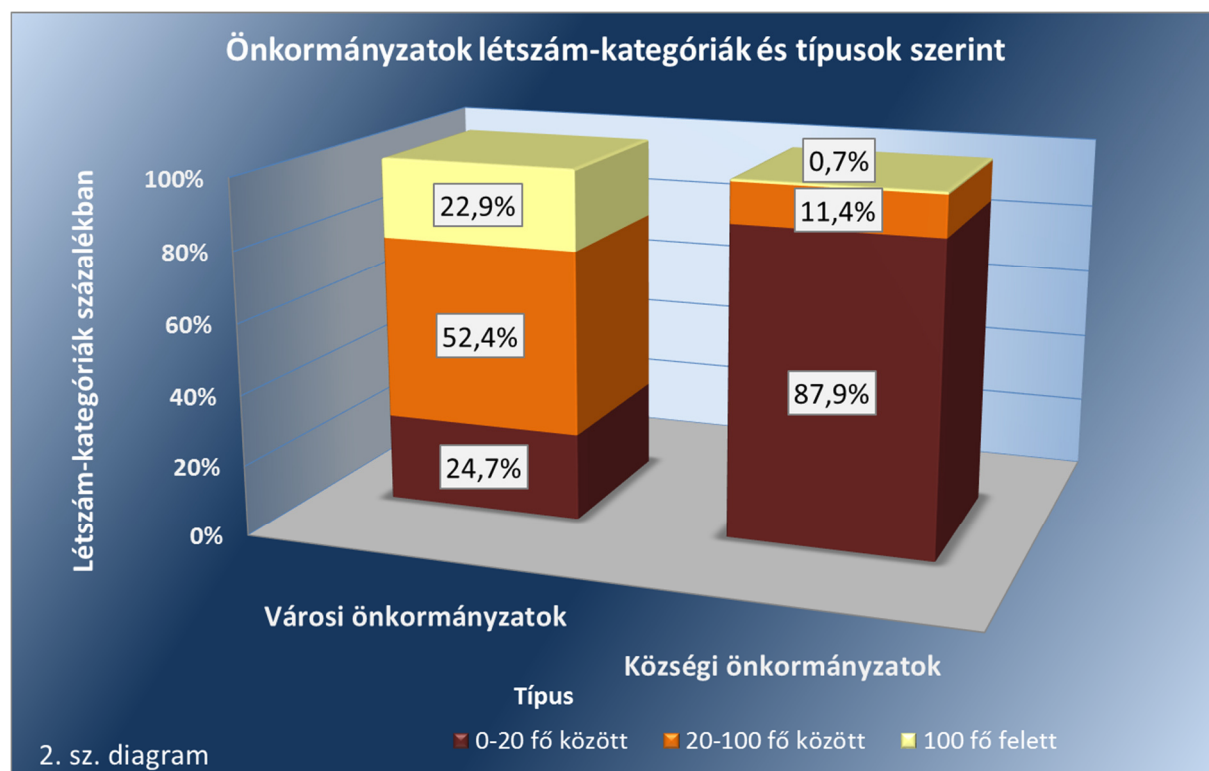


Az 1. sz. diagram szemlélteti a városi és községi önkormányzati indexértékek közötti különbséget. Mindkét kockázati mutató (EVT, KVNT) esetében több mint 15 százalékpontos különbséget mértünk. Mindkét esetben a városi önkormányzatok indexértékei magasabbak, ami azt jelzi, hogy ezeket az önkormányzatokat több kockázati tényező jelenléte jellemzi, mint a kisebb, községi önkormányzatokat. A kontrollmutató tekintetében ugyancsak markáns, közel 10 százalékpontos különbséget mértünk. A két önkormányzati típus közötti fő különbség elsődleges oka a korrupcióellenes eljárások, a „lágymű” kontrollok alkalmazásában áll.

4.2. Eredendő Veszélyeztetettségi Tényezők (EVT) index alakulása

A helyi önkormányzatok eredendő korrupciós veszélyeztetettségi jellemzőit főként jogállásuktól és feladatkörüktől függő tényezők határozzák meg. A következőben a „helyi önkormányzatok” intézménycsoport eredendő korrupciós kockázatait ismertetjük.

Az önkormányzatok mérete utal az ellátandó feladatok mennyiségére és komplexitására, amely az azokhoz kapcsolódó korrupciós kockázatok emelkedését jelentheti. A méret meghatározásának alapvető indikátora az előző naptári év végén a főállásban foglalkoztatottak létszáma. Az önkormányzatok által szolgáltatott adatokból kitűnik, hogy a vizsgált városi önkormányzatok több mint 75 százaléka legalább 20 főállású alkalmazottal rendelkezik szemben a községi önkormányzatokkal, ahol az intézmények közel 90 százalékánál az alkalmazottak létszáma 20 fő alatt marad (lásd 2. sz. diagram).



A **jogalkotás, hatósági jogkörök és jogalkalmazás** tekintetében a felmérési adatok szerint a helyi önkormányzatok intézménycsoportba sorolt szervezetek 74,7 százaléka gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket. Ugyanakkor a hatályos jogszabályok alapján minden önkormányzatnak vannak jogalkotással összefüggő hatáskörei, tehát önmagában a kockázatot rejtő tevékenység beazonosításának hiánya is veszélyeket hordozhat magában.

A felmérésben a jogalkotási hatáskör gyakorlását megjelölő szervezetek több mint háromnegyede részt vesz jogszabályok kezdeményezésében, jogszabálytervezetek kidolgozásában és egyeztetésében (lásd 2. sz. táblázat).

Jogalkotási hatáskörök

Jogalkotási tevékenység		Helyi önkormányzatok
Jogszabályok kezdeményezése		91,1%
Jogszabály- tervezetek	kidolgozása	87,4%
	igazgatási úton történő egyeztetése	72,7%
	társadalmi egyeztetése	79,6%
	szakmai egyeztetése	76,6%

A jogalkalmazási hatáskörökkel a helyi önkormányzatok intézménycsoportba sorolt szervezetek 81,6 százaléka rendelkezik. A kapott válaszok alapján a jogalkalmazó szervezetek több mint 80 százalékanak vannak engedélyezési típusú, kötelezésre irányuló hatáskörei, illetve végez hatósági nyilvántartást. A válaszadó szervezetek több mint 70 százaléka rendelkezik hatósági bizonyítvány vagy igazolvány kiadására vonatkozó, mérlegelésen alapuló hatáskörökkel és „él a méltányosság eszközével a jogalkalmazás során. Továbbá a szervezetek mintegy 60 százaléka végez hatósági ellenőrzéseket, és több mint 50 százalékuk folytat szakhatósági véleményezést, köt hatósági szerződéseket. (lásd 3. sz. táblázat).

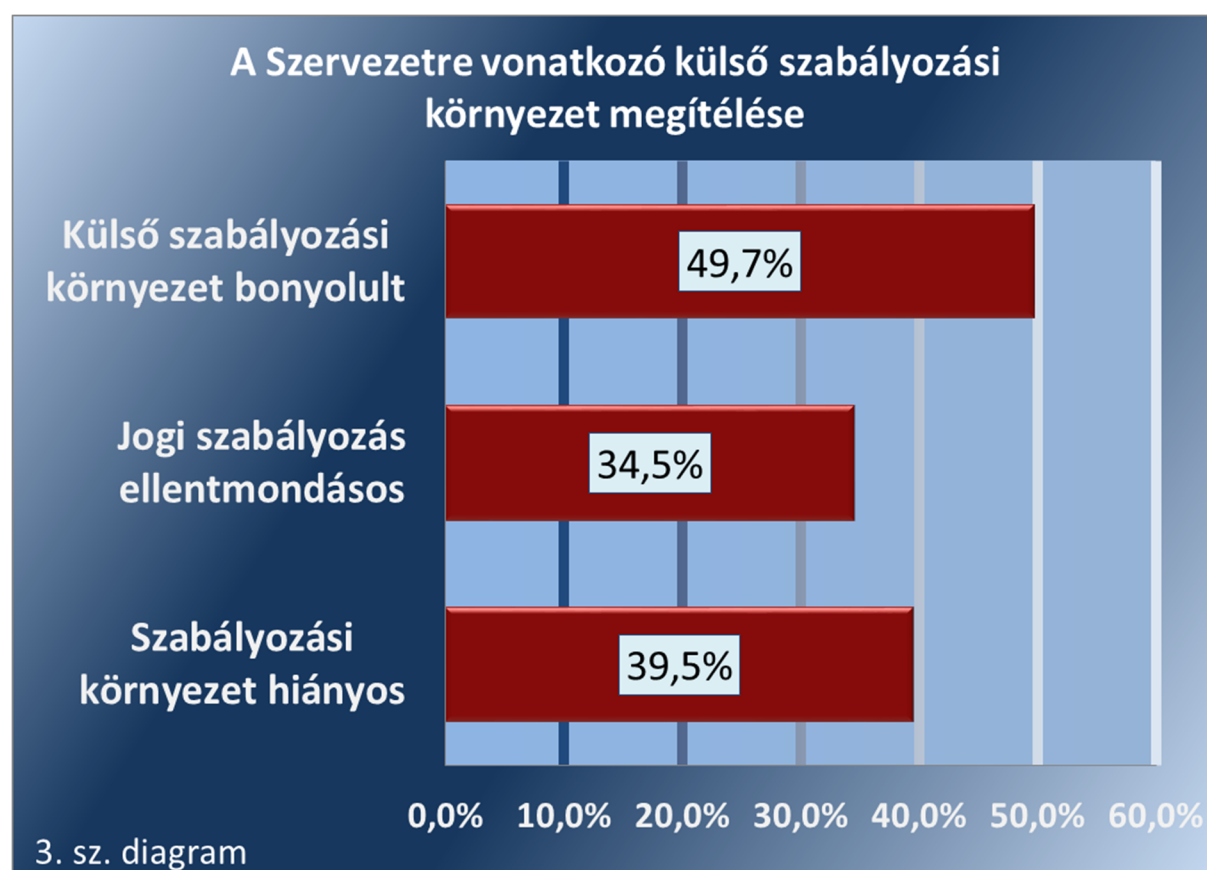
Hatósági jogkörök, jogalkalmazás

Jogalkalmazási tevékenység	Helyi önkormányzatok
Vannak engedélyezési típusú hatáskörei	84,9%
Vannak hatósági bizonyítvány vagy igazolvány kiadására irányuló hatáskörei	76,1%
Vannak kötelezésre irányuló hatáskörei	82,0%
Hatósági nyilvántartást végez	81,1%
Végez hatósági ellenőrzéseket	69,1%
Végez szakhatósági véleményezést	57,4%
Köt hatósági szerződéseket	57,1%
Vannak mérlegelésen alapuló hatáskörei	77,0%
Hatósági jogkörei gyakorlása, jogalkalmazás során szokott méltányosságot alkalmazni	76,1%

Az **egyéb veszélytényezők** tekintetében vizsgáltuk, hogy a válaszadó szervezetek rendelkeznek-e alárendelt intézménnyel vagy háttérintézményekkel. A 2015. évi felmérésben szolgáltatott adatok alapján látható, hogy a vizsgált helyi önkormányzatok 48,8 százaléka rendelkezik alárendelt intézményekkel, míg 18,8 százalékuk háttérintézményekkel. Amennyiben az adatokat típusonkénti bontásban vizsgáljuk meg, akkor megállapíthatjuk, hogy a háttérintézmények meglétéhez kapcsolódó kockázatok főként a városi önkormányzatokat, az alárendelt intézmények létehez kapcsolódó veszélyek mind a városi, mind a községi önkormányzatokat jellemzik (lásd 4. sz. táblázat).

Alárendelt és háttérintézmények

Jogalkalmazási tevékenység	Helyi önkormányzatok	Ebből (intézménycsoporton belüli összetétel)	
		Városi önk.	Községi önk.
Háttérintézményei vannak	18,8%	41,0%	13,3%
Alárendelt intézményei vannak	48,8%	64,5%	44,9%

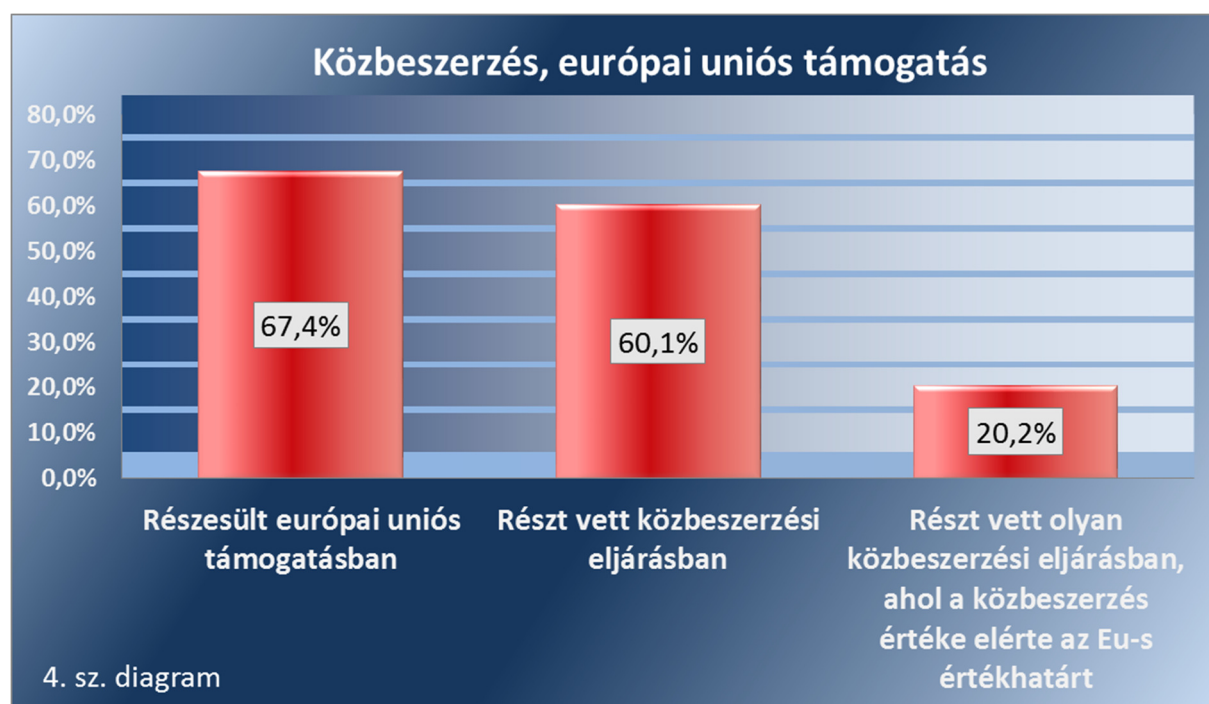


A külső szabályozási környezet megítélése tekintetében a helyi önkormányzatok 49,7 százaléka bonyolultnak, 39,5 százaléka hiányosnak tartja a szervezetre vonatkozó szabályozási környezetet. A vizsgált helyi önkormányzatok 34,5 százaléka ellentmondásosnak ítélte a vonatkozó jogi szabályozást (lásd 3. sz. diagram).

A válaszadó helyi önkormányzatok 88,5 százalékánál állnak olyan személyek alkalmazásban, akik vagyonynyilatkozat-tételre kötelezettek. A vagyonynyilatkozat-tételre kötelezett személyek jelenléte a szervezetben arra utal, hogy vannak olyan munkakörök, amelyek jelentősebb korrupciós veszélyeknek vannak kitéve.

4.3. A Korrupciós Veszélyeket Növelő Tényezők (KVNT) index alakulása

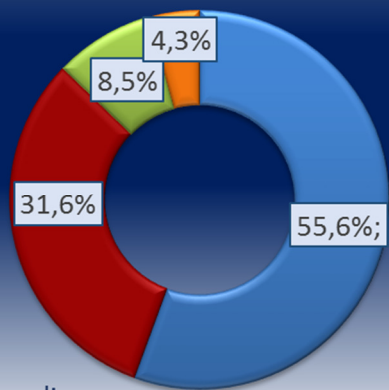
A korrupciós veszélyeztetettséget növelő tényezők leképezik egyfelől a helyi önkormányzatok jogi, intézményi környezetének jellemzőit (kiszámíthatóság, stabilitás), másfelől azok működése során jelentkező – alapvetően a mindenkori testületi/vezetői döntésektől befolyásolt – változó tényezőket. Utóbbiak körében kiemelhető a közbeszerzésekben, uniós pályázatokban való részvétel, valamint a humánerőforrással és közpénzekkel, közvagyonnal való gazdálkodás, vagy a szervezeti dinamikák változása. A következőkben ezeket a korrupciós kockázatokat növelő tényezőket ismertetjük. Az index értékének növekedését gyakran önmagukban pozitív tényezők okozzák (például ha egy szervezet európai uniós támogatásban részesül, vagy magyar költségvetési forrásból nagy értékű közbeszerzést valósíthat meg), viszont a közpénzek nagyobb arányú beáramlása növeli a korrupció kockázatát.



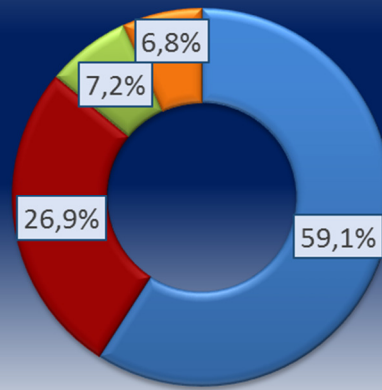
A felmérési eredmények azt mutatják, hogy a helyi önkormányzatok intézménycsoportba sorolt szervezetek közel kétharmada (67,4%) részesült **európai uniós támogatásban** az elmúlt 3 évben (4. sz. diagram). A támogatásban részesülők 84,1 százaléka alkalmazott külső tanácsadót a támogatások megszerzésére irányuló pályázatok elkészítéséhez. Az elmúlt 3 év során az uniós támogatásban részesülő helyi önkormányzatok mindössze 2,2 százalékánál (13 szervezet) indult európai bizottsági vizsgálat, közülük 7 önkormányzatnál a vizsgálat eredménye elmarasztaló volt. Az európai uniós támogatások felhasználásával kapcsolatban szabálytalansági eljárás 85 önkormányzatot (14,7%) érintett, a jellemzően hazai intézmény által indított eljárások több, mint fele (61,2%) elmarasztaló eredménnyel zárult.

Közbeszerzési eljárás előkészítésében, lebonyolításában az elmúlt 3 évben a helyi önkormányzatok 60,1 százaléka vett részt (lásd 4. sz. diagram). Az intézménycsoport vonatkozásában mérsekeltebb a veszélyeztetettség abban a tekintetben, hogy az önkormányzatok 20,2 százaléka vett részt olyan közbeszerzési eljárás előkészítésében, amelyben a közbeszerzés értéke elérte az európai uniós értékhatárt. Az uniós értékhatárt elérő közbeszerzés – mint veszélyeztetettséget növelő tényező – leginkább a városi önkormányzatoknál jelentkezik (ebben a kategóriában a részvételi arány megközelítette az 50 százalékot), míg a községi önkormányzatok 10 százalékára jellemző csak.

Az elmúlt három évben Szervezetüknek volt-e olyan közbeszerzési eljárása, amelyben háromnál kevesebb ajánlattevő vett részt ?



Az elmúlt három évben Szervezetüknél előfordult-e, hogy ugyanaz az ajánlattevő több közbeszerzési eljárást is megnyert ?

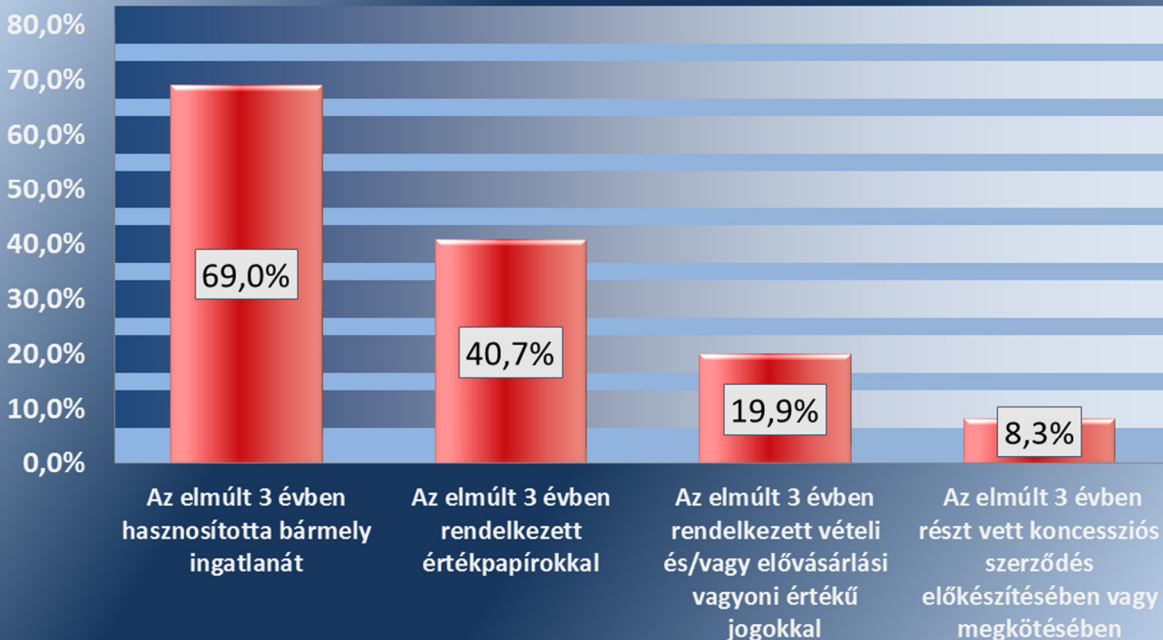


- egyszer sem
- 1-3 alkalommal
- 3-nál többször
- nem értelmezhető

5. sz. diagram

A közbeszerzésekkel összefüggésben kiemelt korrupciós kockázatot jelenthet, hogy a felmérési adatok szerint az elmúlt 3 évben a helyi önkormányzatok 40,1 százalékánál legalább egyszer előfordult, hogy háromnál kevesebb ajánlattevő vett részt valamely közbeszerzési eljárásban, illetve a válaszadó önkormányzatok 34,1 százalékánál legalább egyszer előfordult, hogy ugyanaz az ajánlattevő több közbeszerzési eljárást is megnyert (5. sz. diagram).

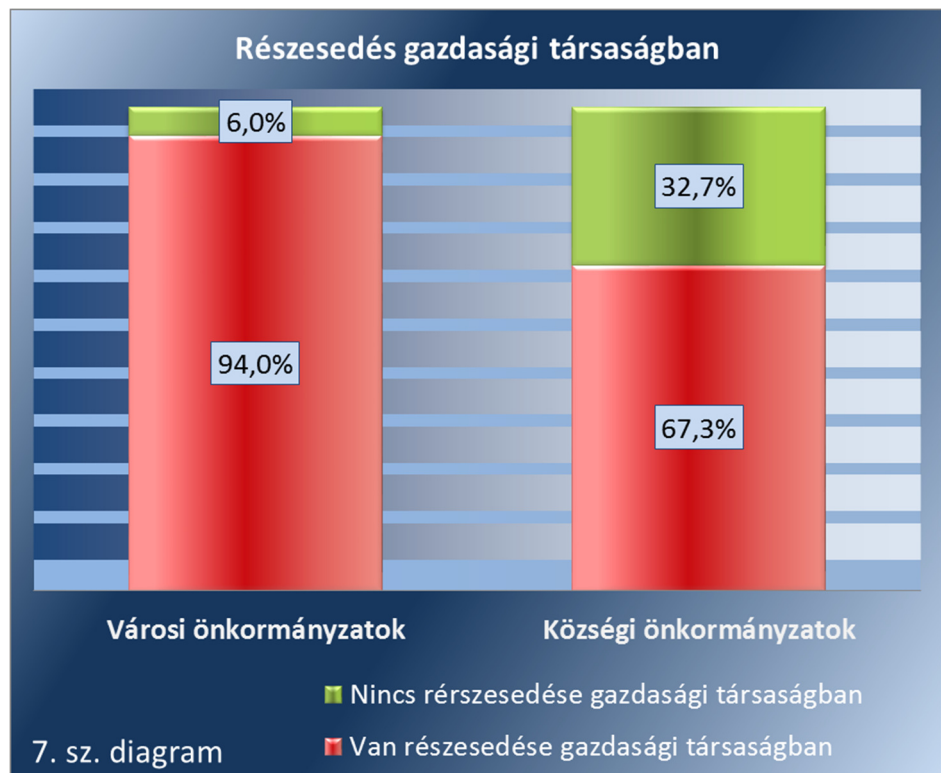
Közhatalommal gazdálkodás, közpénzek kezelése



6. sz. diagram

A **közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése** tárgykörben korrupciós kockázati kitettség az ingatlanhasznosítással és értékpapír feletti rendelkezéssel kapcsolatban mutatható ki. A korrupciós veszélyeztetettséget növeli, hogy a helyi önkormányzatok 69,0 százaléka hasznosította az elmúlt 3 évben valamely ingatlanát, továbbá 40,7 százaléka rendelkezett az elmúlt három évben értékpapírokkal. A vagyoni értékű – vételi/elővásárlási – jogok mint kockázati tényező az önkormányzatok kevesebb, mint 20 százaléka, a koncessziós szerződések előkészítésében vagy megkötésében való részvétel pedig kevesebb, mint 10 százaléka volt jellemző (lásd 6. sz. diagram).

Az **egyéb veszélytényezők** kérdéskörben az — a felmérési adatok azt mutatják, hogy – a helyi önkormányzatok vonatkozásában – a gazdasági társaságban való részvétel aránya 72,5%-os. A válaszadó városi önkormányzatok közel teljes körének (94,0%), a községi önkormányzatok kétharmadának (67,3%) volt a 2014. évben gazdasági társaságban tulajdoni részesedése (lásd 7. sz. diag-



ram). A városi önkormányzatok igen magas a gazdasági társaságban többségi tulajdonosi részesedéssel rendelkezők aránya (80,1%). A községi önkormányzatok esetében az arány lényegesen kisebb (19,5%).

A **közszolgáltatások nyújtása** kérdéskörben megállapítható, hogy a közszolgáltatást nyújtó helyi önkormányzatok döntő többségének (86,0%) van díjköteles szolgáltatása. A kockázatot tovább növeli, hogy a szolgáltatási díjat az önkormányzatok több mint kétharmada (68,1%) maga állapítja meg. A díjköteles szolgáltatások nyújtása legmagasabb arányban a városi önkormányzatokra jellemző (94,4%), de a községi önkormányzatoknál is 80% feletti az arányuk.

A **szervezeti struktúra** területén a belső stabilitás és kiszámíthatóság fontos tényező, megfelelő háttérrel biztosíthat a kiegyensúlyozott intézményi működéshez és a korrupció elleni eredményes fellépéshez. Elemzésünk során eltéréseket figyelhetünk meg a – besorolási kategóriák függvényében – a szervezeti egységek, vezetési szintek száma, illetve szervezeti struktúra változásának száma között. A vizsgált önkormányzati típusok tekintetében megállapítottuk, hogy legmagasabb arányban a községi önkormányzatok rendelkeznek jellemzően 1-5 szervezeti egységgel. A 6-15 szervezeti egység a nagyobb hivatali létszámú városi önkormányzatokra jellemző. A vezetési szinteket tekintve is hasonló a megoszlás, a községi önkormányzatokra leginkább 1-2 vezetési szint, a városi önkormányzatokra emellett a 3-4 vezetési szint is jellemző (lásd 5. sz. táblázat).

Szervezeti egységek, vezetési szintek száma

Szervezeti Struktúra		Városi önk.	Községi önk.
Szervezeti egységek száma	1-5 között	73,5%	97,7%
	6-15 között	21,7%	2,2%
	több, mint 15	4,8%	0,1%
Vezetési szint száma	1-2 között	69,9%	97,0%
	3-4 között	28,3%	2,9%
	több, mint 4	1,8%	0,1%

A **szervezeti struktúra** és a **külső szabályozási környezet gyakori változása** fokozhatja az önkormányzatok működésében rejlő korrupciós kockázatokat, hátráltatja a megszokott feladat-ellátás menetét, a feladat és hatáskörök megváltozása pedig bizonytalanságot eredményezhet. A felmérési adatok azt mutatják, hogy a szervezet jogállására vagy szervei önállóságra vonatkozó jogi szabályozás legalább egy alkalommal a helyi önkormányzatok több, mint kétharmadánál (69,3%), a tevékenységükre vonatkozó jogi szabályozási környezet pedig az önkormányzatok 85,5 százalékánál változott az utóbbi három évben. A szervezeti struktúra változása az utóbbi három évben az önkormányzatok több, mint felét (51,1%) érintette. Fontos kiemelni, hogy a válaszok szerint ezek a változások az önkormányzatok közel egyharmadánál (30,6%) az elmúlt egy évben történtek.

A **működési jellemzők** vonatkozásában megállapítottuk, hogy a helyi önkormányzatok több, mint egyharmada vett igénybe szakértői közreműködést alapfeladatai ellátásához, illetve szervezte ki legalább egy feladatát. Tovább növeli a kockázatokat, hogy a kiszervezett feladatokkal rendelkező helyi önkormányzatok mind alap-, mind pedig funkcionális vagy önként vállalt feladataikat is kiszervezik. Az önkormányzatok legmagasabb arányban alaptevékenységi körbe tartozó feladato(k)at szerveztek ki (lásd 6. sz. táblázat).

Működési jellemzők

Vizsgált tényezők		Helyi önkormányzatok
A szervezet igénybe vesz szakértői közreműködést		35,8%
Tevékenysége körében vannak kiszervezett feladatai		38,1%
<i>Amennyiben vannak kiszervezett feladatai:</i>	<i>a Szervezet alaptevékenysége körébe tartoznak</i>	79,5%
	<i>a Szervezet funkcionális feladatai</i>	36,1%
	<i>a Szervezet önként vállalt feladatai</i>	34,3%

Az intézménycsoportra jellemző sajátosság, de egyben korrupciós veszélyt is jelenthet, hogy az önkormányzatok 51,3 százalékának van érvényes, többéves együttműködési megállapodása nem állami szervezettel.

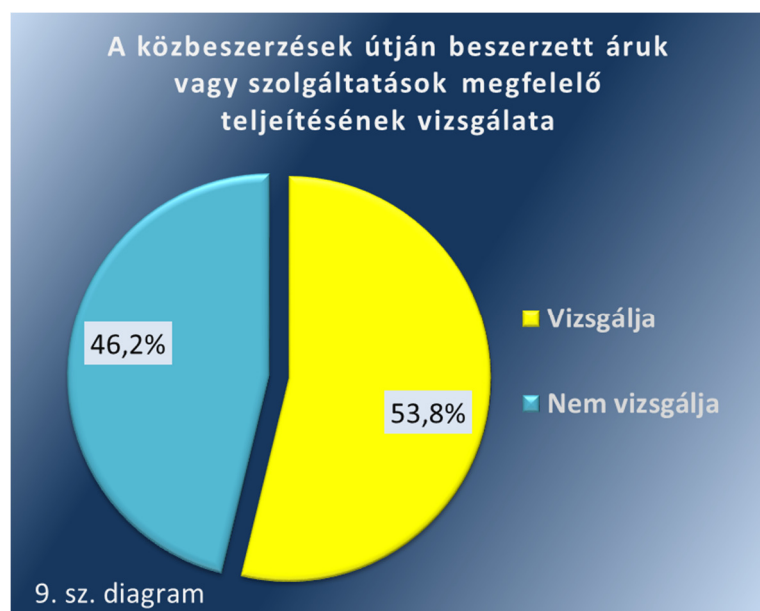
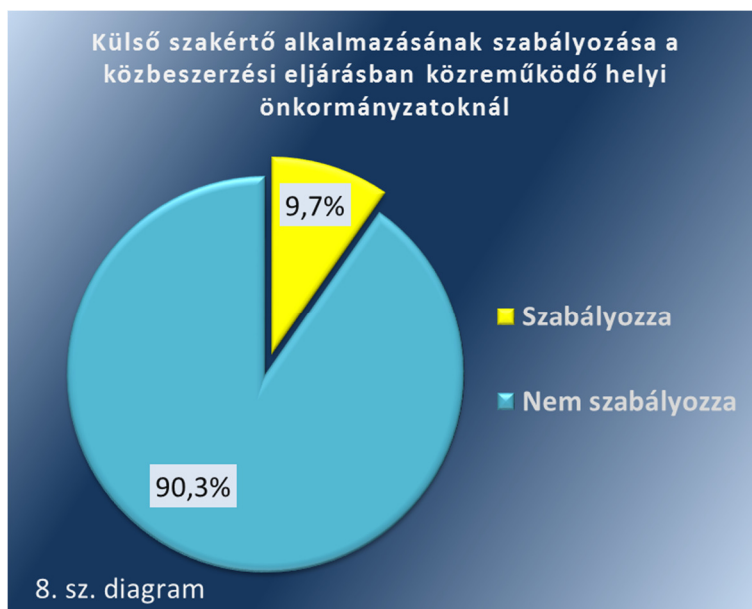
A **belső szabályozottság** megítélése tekintetében a válaszadó helyi önkormányzatok több, mint háromnegyede (77,3%) átlagosnak tartotta a szervezet belső szabályozásának bonyolultságát.

Az **önkormányzatok ellenőrzöttsége** tekintetében legnagyobb arányban a hatósági ellenőrzések jelentik a külső kontrollt, a szervezetek 85,4 százalékánál volt ilyen típusú ellenőrzés. NAV ellenőrzések az önkormányzatok 25,8 százalékát érintette. A helyi önkormányzatok intézménycsoportból az elemzett 858 intézmény közül 160 intézménynél (18,6%) volt az elmúlt három évben ÁSZ ellenőrzés. A típus szerinti kategóriák alapján az ÁSZ önkormányzatokat érintő ellenőrzései a városi önkormányzatok 60,2, a községi önkormányzatok: 8,7 százalékát fedték le.

4.4. A Kockázatokat Mérséklő Kontrollok Tényezője (KMKT)

Az indexhez olyan faktorok tartoznak, mint a szervezet belső szabályozottsága, a belső ellenőrzés, valamint az egyéb integritás kontrollok: etikai követelmények meghatározása, összeférhetetlenségi helyzetek kezelése, a bejelentések, panaszok kezelése, rendszeres kockázatelemzés és tudatos stratégiai menedzsment.

A **közbeszerzési** tevékenységhez kapcsolódó kontrollok tekintetében a szabályszerű eljárások lefolytatásához szükséges szakértelmet külső közbeszerzési szakértő, illetve szakértői szervezet alkalmazása révén biztosítja a válaszadó helyi önkormányzatok 77,0 százaléka. A helyi önkormányzatok csekély arányban működtetnek önálló közbeszerzési részleget vagy alkalmaznak közbeszerzési szakértői vizsgálóval rendelkező munkatársa(ka)t. Városi önkormányzatok 95,8 százaléka, a községi önkormányzatok 72,5 százaléka veszi igénybe az említett speciális szakértelmet. Az önálló közbeszerzési feladatokért felelős részleg működtetése és/vagy közbeszerzési szakértői vizsgálóval rendelkező munkatárs foglalkoztatása a városi önkormányzatokra jellemző. Az adatszolgáltató városi önkormányzatok 13,3 százalék tart fenn önálló közbeszerzési feladatokért felelős részleget, és 16,9 százalékuk foglalkoztat közbeszerzési szakértői végzettséggel rendelkező munkatárs(ak)at.



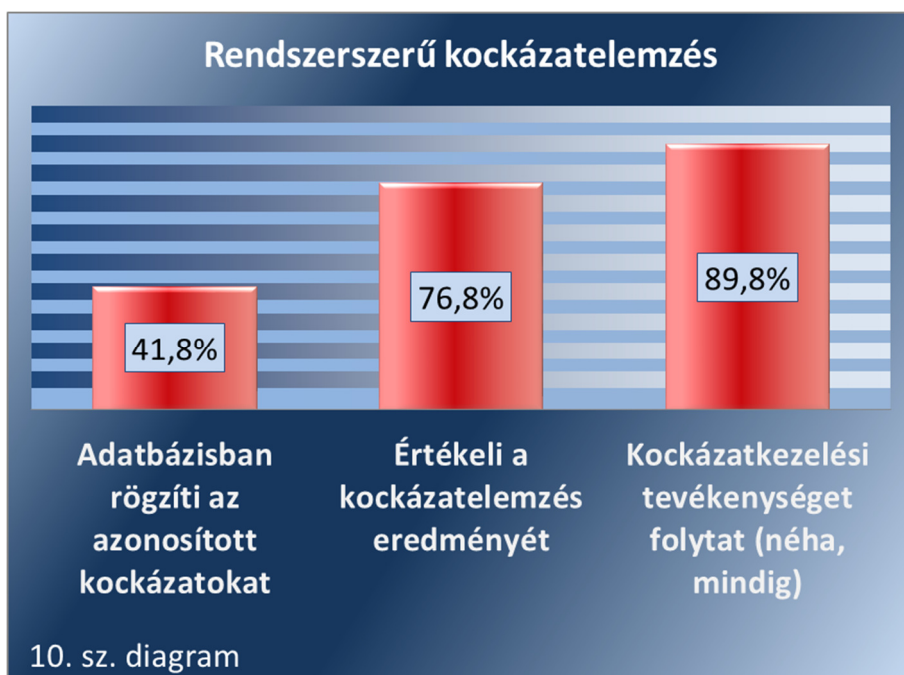
A kontrollok hiányára utal és kiemelt kockázatot jelent viszont, hogy a közbeszerzési eljárásban külső szakértő szolgáltatásait igénybe vevő önkormányzatok túlnyomó része külön nem szabályozta a külső szakértők alkalmazásának feltételrendszerét (lásd 8. sz. diagram). Ez különösen hangsúlyos annak ismeretében, hogy az Európai uniós támogatásban részesült helyi önkormányzatok 84,1 százaléka az európai uniós támogatások megszerzéséhez is igénybe vette külső tanácsadó szolgáltatásait. A kockázatokat mérséklő kontrollok további hiányossága olvasható ki a felmérési adatokból, mivel ezek szerint a közbeszerzések útján beszerzett áruk vagy szolgáltatások teljesítése megfelelőségét a válaszadó helyi önkormányzatoknak csak kicsivel több, mint fele vizsgálja (lásd 9. sz. diagram).

A kontrollok hiányára utal és kiemelt kockázatot jelent viszont, hogy a közbeszerzési eljárásban külső szakértő szolgáltatásait igénybe vevő önkormányzatok túlnyomó része külön nem szabályozta a külső szakértők alkalmazásának feltételrendszerét (lásd 8. sz. diagram). Ez különösen hangsúlyos annak ismeretében, hogy az Európai uniós támogatásban részesült helyi önkormányzatok 84,1 százaléka az európai uniós támogatások megszerzéséhez is igénybe vette külső tanácsadó szolgáltatásait. A kockázatokat mérséklő kontrollok további hiányossága olvasható ki a felmérési adatokból, mivel ezek szerint a közbeszerzések útján beszerzett áruk vagy szolgáltatások teljesítése megfelelőségét a válaszadó helyi önkormányzatoknak csak kicsivel több, mint fele vizsgálja (lásd 9. sz. diagram).

A **szervezeti értékek és kultúra** területén megállapítottuk, hogy a helyi önkormányzatok 54,3 százaléka rendelkezik nyilvánosan közzétett stratégiával. Az ilyen stratégiával rendelkező önkormányzatok körében csupán 50,2% azon intézmények aránya, amelyek szerepeltetik stratégiájukban a szervezeti kultúra javítása, az integritás erősítése, a korrupció elleni fellépés témakörének valamelyikét.

A szervezeti kultúrát alapvetően befolyásolni tudja a vezetés, ha a stratégiában megfogalmazott, egyértelmű célok mentén levezethető – teljesítményközpontú – feladatellátást követel meg. A válaszadó helyi önkormányzatok 64,5 százaléka nyilatkozott úgy, hogy hosszú távú stratégiai terveit rendszeresen lebontja rövidebb távú konkrét programokra, munkatervekre, feladatokra. A közép és hosszú távú tervek végrehajtását a válaszadó helyi önkormányzatoknak mindössze 25,3 százaléka méri és értékeli rendszerszerűen, nyilvánosan megismerhető indikátorokkal.

Szintén kockázatokat hordozhat magában, hogy – a belső ellenőrzési feladatok megtervezésétől eltekintve a helyi önkormányzatoknak kevesebb mint egyharmada végez rendszerű kockázatelemzést. Ezek az adatok alacsonynak tekinthetők, mivel jogszabályi kötelezettség alapján – a belső kontrollrendszer elemeként – a költségvetési szerv vezetőjének kockázatkezelési



rendszert kell kialakítania és működtetnie az intézmény tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok feltárását segítő rendszeres kockázatelemzésekre alapozva. A felmérési adatok alapján a rendszerszerű kockázatelemzést végző intézmények kevesebb, mint fele rögzíti valamilyen adatbázisban a beazonosított kockázatokat, több mint háromnegyedük értékeli a kockázatelemzés eredményét, és a kockázatelemzés eredménye alapján majdnem 90 százalékuk „néha” vagy „mindig” folytat kockázatkezelési tevékenységet (lásd 10. sz. diagram). Azon helyi önkormányzatok aránya, amelyek mindegyik résztvételemzést végzik és azon belül „mindig” kezelik a kockázatokat 17,9 százalék..

A felmérésben vizsgált egyes **speciális korrupcióellenes rendszereket és eljárásokat** alkalmazó helyi önkormányzatok aránya eszközönként változik. Összességében megállapíthatjuk, hogy egy kivételével egyik korrupcióellenes rendszer vagy eljárás esetében sem haladja meg az azt alkalmazó helyi önkormányzatok aránya a 40 százalékot. A vizsgált intézmények körében leginkább elterjedt korrupcióellenes eszközök az etikai kódex és a négy szem elve, amiket az adatszolgáltatók 30,9 és 31,9 százaléka használ. A válaszadó helyi önkormányzatok legmagasabb arányban – a jogszabályi előírás következtében is – a szervezet gazdálkodására vonatkozó adatokat hozzák nyilvánosságra (96,6%). A speciális korrupcióellenes rendszereket és eljárásokat alkalmazó helyi önkormányzatok arányát a 7. sz. táblázat szemlélteti.

Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások

Korrupcióellenes rendszerek és eljárások	Helyi önkormányzatok
Etikai kódexszel rendelkezik	30,9%
Külső panaszokat kezelő rendszert működtet	16,8%
Közérdekű bejelentéseket kezelő rendszert működtet	24,1%
Részt vett korrupcióellenes képzésben az elmúlt 3 évben	13,2%
Rendszeresen végez korrupciós kockázatelemzést	4,5%
Alkalmazza a négy szem elvét	31,9%
Működik munkahelyi rotáció	5,4%
Gazdálkodásra vonatkozó adatokat nyilvánosan hozzáférhetővé teszi	96,6%

Amennyiben a speciális korrupcióellenes eljárások és rendszerek a városi és községi önkormányzatok tükrében vizsgáljuk, akkor a felmérési adatokból láthatóvá válik, hogy a városi önkormányzatok körében a vizsgált korrupcióellenes eljárások és rendszerek alkalmazása jóval elterjedtebb, mint a községi önkormányzatoknál (lásd 11. sz. diagram). A községi önkormányzatok körében – a gazdálkodási adatok közzétételének kivételével - egyetlen vizsgált kontrolltényező alkalmazása sem haladja meg a 30 százalék. Ezzel szemben a városi önkormányzatok több mint 50 százalékuk alkalmazza a négy szem elvét, rendelkezik etikai kódexszel, valamint több mint 40 százalékuk működtet közérdekű bejelentéseket kezelő rendszert.



A felmérési adatok szerint a helyi önkormányzatok 98,7 százaléka működtet belső ellenőrzést. A belső ellenőrzési feladatok ellátását az intézmények különböző módokon² biztosítják. Az intézmények jelentős többsége (80,3%) a belső ellenőrzési feladatokat külső szakember bevonásával látja el, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a feladatellátás ezen módja inkább a községi önkormányzatokat jellemzi. Egy-két kivételtől eltekintve, a felmérés adatai alapján minden helyi önkormányzatnál biztosított a belső ellenőrzés függetlensége, és a belső ellenőrök képzettsége megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A szervezeti célokkal összhangban álló **humánerőforrás-gazdálkodás** fontos eleme a megfelelő munkaerő kiválasztása. Az új alkalmazottak kiválasztása kérdéskörben adott válaszok alapján az intézménycsoportra jellemző, hogy az új munkatársak felvétele – besorolási kategóriától függetlenül - leginkább álláspályázat kiírása útján, egyéni elbeszélgetés, állásinterjú alapján történik. Egyéni elbeszélgetést a helyi önkormányzatok 78,0 százaléka mindig alkalmaz. A másik leginkább elterjedt eljárás, az álláspályázat kiírása, amelyet a helyi önkormányzatok 51,2 százalék mindig alkalmaz. Bár az adatok azt mutatják, hogy az álláspályázat kiírás inkább a kisebb létszámmal működő községi önkormányzatokat jellemzi, mivel ezen intézmények 55,3 százaléka, míg a városi önkormányzatoknak csak 33,7 százaléka alkalmazza minden esetben az említett kiválasztási eljárást. Egyéb kiválasztási eljárások (tudás felmérő, pszichológiai teszt) alkalmazása a vizsgált helyi önkormányzatok körében néhány kivételtől eltekintve nem jelenik meg. Felvételi bizottságot is csak a helyi önkormányzatok mintegy 10 százaléka állít fel minden esetben.

A kockázatokat mérséklő **ún. „lágy” kontrollok** közül a belső szabályozottság tekintetében négy kontroll kiépítettségét vizsgáltuk. Korrupciós szempontból magas veszélyeztetettséget jelent az alkalmazottak szervezeti értékektől, céloktól eltérő érdekeltsége, ezért kiemelkedően fontos a magán és közszféra közötti „érdek-összeütközések” beazonosítása, szabályozása. Kontrollhiányosságot jelez, hogy a helyi önkormányzatok kevesebb, mint egyötöde szabályozza az ajándékok, utaztatás, meghívások elfogadásának feltételeit és rendelkezik belső szabályzattal a szervezeten belüli közérdekű bejelentők védelmére. Kedvezőbb kép bontakozik ki előttünk, ha az alkalmazottak - a szervezet tevékenysége szempontjából releváns – gazdasági, vagy egyéb érdekeltségeire vonatkozóan nyilatkozattételi kötelezettséget előírók arányát vizsgáljuk. Ilyen kötelezettséget a helyi önkormányzatok több mint fele ír elő alkalmazottainak (lásd 8. sz. táblázat).

² Az intézménycsoportra jellemző sajátosság, hogy adott önkormányzat a belső ellenőrzési feladatok ellátását – képviselő-testületi határozatban meghatározott módon – társuláshoz való csatlakozással „társulási megállapodás” alapján – biztosítja. A belső ellenőrökre (alkalmazotti jogviszonyban illetve szerződéses jogviszonyban álló külső szakember megbízása esetén is) egységesen vonatkoznak a jogszabályi előírások.

„Lágy” kontrollok

Vizsgált kontrolltényezők	Helyi önkormányzatok
Szabályozza az ajándékok, utaztatás, meghívások elfogadásának feltételeit	16,7%
Nyilatkozattételi kötelezettséget ír elő az alkalmazottnak a szervezet tevékenysége szempontjából releváns – gazdasági, vagy egyéb érdekeltségeik tekintetében	55,9%
Rendelkezik belső szabályzattal a szervezeten belüli közérdekű bejelentők védelmére vonatkozóan	17,6%

A humánerőforrás-gazdálkodás területén „lágy” kontrollt jelent, ha adott intézménynél a teljesítményértékelések befolyásolják az alkalmazottak éves jövedelmét. A helyi önkormányzatok 60,3 százalékánál egyáltalán nem befolyásolja az alkalmazottak éves jövedelmét teljesítményértékelésük, míg 17,9 százalékuk esetében ez a hatás mindig érvényesül.³

A **belső szabályozottság vonatkozásában** kapott válaszok alapján elmondható, hogy a helyi önkormányzatok többsége a jogszabály által előírt szabályzatokkal rendelkezik. Az intézménycsoport erőssége, hogy 90% feletti arányban rendelkeznek hatályos, aktualizált szervezeti és működési szabályzattal, jogszabályokkal összhangban álló iratkezelési, utalványozási, kötelezettségvállalási és adatkezelési szabályzattal. Ugyanakkor alacsonyabb azon intézmények aránya, amelyek titokvédelmi, informatikai, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések lebonyolítására beszerzési szabályzattal rendelkeznek (9. sz. táblázat).

Belső szabályozottság

Szabályzat	Helyi önkormányzatok
SZMSZ (hatályos és aktualizált)	99,4%
Iratkezelési Szabályzat	98,6%
Utalványozási Szabályzat	98,7%
Kötelezettségvállalási Szabályzat	97,9%
Adatkezelési Szabályzat	93,2%
Informatikai Szabályzat	73,2 %
Titokvédelmi Szabályzat	63,1%
Beszerzési Szabályzat (közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések lebonyolítására)	68,6%

A belső kontrollok és ezzel összefüggésben az integritás erősítése kapcsán a kötelezettségek, aláírási jogosultságok szétválasztásának, elkülönítésének célja a jogosultságok és felelőségek koncentrációjának megakadályozása és az esetleges korrupciós kockázatok realizálódásának megelőzése. A válaszadó helyi önkormányzatok 40,2 százaléka válaszolta, hogy szervezetüknél

³ A helyi önkormányzatok fennmaradó 8,3 százalékánál az esetek többségében, míg 13,5 százalékánál alig befolyásolják az alkalmazottak éves jövedelmét a teljesítményértékelések.

legalább egy alkalommal előfordult, hogy egyazon ügyben ugyanaz a személy látta el az utalványozás, kötelezettségvállalás és ellenjegyzés feladatai közül bármely kettőt. Az összeférhetlenség kérdéskörét a helyi önkormányzatok 81,7 százaléka szabályozza valamilyen formában. A kapcsolódó összeférhetlenségi szabályokat az intézmények 78,8 százaléka más szabályzatokba beépítve rögzíti.

5. KIEMELT FIGYELMET ÉRDEMLŐ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK INDEXENKÉNT

Tanulmányunk második részében a helyi önkormányzatok figyelmébe ajánljuk a kérdőívnek azokat a kérdéseit, amelyekre adott válaszok az intézménycsoport önkormányzati/hivatali típusonként számolt átlagainál nagyobb korrupciós veszélyeztetettséget jeleznek. Ennek meghatározására egy nagyon egyszerű módszert alkalmaztunk. Kiindultunk típusonként meghatározott három kockázati területnek (eredendő veszélyeztetettség, veszélyeztetettséget növelő tényezők, kontrollok) az önkormányzatokra számított összesített indexértékeiből, majd azt vizsgáltuk, hogy a kérdőívben szereplő egyes kérdésekre átlagosan milyen válaszokat adtak az egyes önkormányzatok. Ha ez utóbbi átlag kedvezőtlenebb (kockázatosabb) értéket mutatott, mint az adott típus EVT, KVNT, illetve KMKT indexe (attól függően, hogy az adott kérdésre adott válasz mely index értékénél került beszámításra), akkor az adott kérdéshez tartozó tényezőt kiemelt figyelmet érdemlőnek tekintjük. Természetesen ez a kicsit sematikus kiválasztás csak a figyelemfelhívásra alkalmas. Az egyes szervezeteknek maguknak kell eldönteniük, hogy esetükben az adott tényező valóban jelent-e korrupciós kockázatot.

A helyi önkormányzatok intézménycsoportra számított 2015. évi önkormányzati/hivatali típusonkénti indexeket, valamint az egyes indexekhez tartozó kiemelt figyelmet érdemlő kérdések sorszámát a 10. számú táblázat tartalmazza. Kiemelt figyelemre méltónak azokat a kérdéseket tartjuk, amelyeknél az adott válaszok százalékos aránya a kockázati tényezők (EVT, KVNT) esetében az intézménycsoporti átlag indexértéket meghaladó veszélyeztetettséget jeleznek, vagy az integritás kontrollok (KMKT) átlag alatti kiépítettségi szintet mutatnak.

10. sz. táblázat

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK		
EVT: 48,4%	KVNT: 24,8%	KMKT: 61,1%
A kockázati tényezőt azonosító kérdés sorszáma a kérdőívben		
22-27, 29-31, 33-35, 38, 48, 53, 57, 119,	1, 3, 5, 8, 12, 13, 17, 18, 43, 44, 55, 60, 61, 65, 68, 72, 74, 75, 78, 79-81	20, 21, 69, 70, 73, 83-86, 90, 91, 97, 107-109, 117, 118, 126-128, 139-145

A továbbiakban ún. elemző táblázatokat közlünk.⁴ Ezekben a kérdőív egyes kérdéseit és az azokra az önkormányzatok által adott válaszokat ismertetjük kockázati területenkénti bontásban. A többi önkormányzat válaszainak ismerete iránymutatást nyújt az egyes önkormányzatoknak ahhoz, hogy – az integritás kérdőívre adott saját válaszaikat az intézménycsoport értékeihez viszonyítva – felmérjék az egyes indexekhez kapcsolódó területeken meglévő (jellemző) kockázataikat, és ezek alapján meghatározzák, kiépítsék és működtessék azokat a kontrollokat, amelyek révén a szervezetük integritási szintje javítható.

⁴ A táblázatok egy tizedes jegyre kerekített százalékos értékeket tartalmaznak. A kerekítés miatt lehetséges, hogy az egyes válaszok értékeinek összege nem kerek 100,0 százalékra jön ki.

Elemzőtáblák 2015

**Eredendő Veszélyeztetettségi Tényezők indexe (EVT) alá sorolt kockázatok elemző táblája:
a „helyi önkormányzatok” intézménycsoportba tartozó szervezetek válaszainak %-os megoszlása**

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	Válaszok	
			igen	nem
22.	Szervezetük - illetve szervezetük vezetője - gyakorol-e jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket?	I/3. - Hatósági hatáskörök	75,6	24,4
23.	Ha gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, Szervezetük feladatkörébe tartozik-e jogszabályok kezdeményezése?	I/3. - Hatósági hatáskörök	90,7	9,3
24.	Ha gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, Szervezetük feladatkörébe tartozik-e jogszabálytervezetek kidolgozása?	I/3. - Hatósági hatáskörök	90,0	10,0
25.	Ha gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, Szervezetük feladatkörébe tartozik-e jogszabálytervezet igazgatási úton történő egyeztetése?	I/3. - Hatósági hatáskörök	75,8	24,2
26.	Ha Szervezetük gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, Szervezetük feladatkörébe tartozik-e jogszabálytervezet társadalmi egyeztetése?	I/3. - Hatósági hatáskörök	81,3	18,7
27.	Ha Szervezetük gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, Szervezetük feladatkörébe tartozik-e jogszabálytervezet szakmai egyeztetése?	I/3. - Hatósági hatáskörök	78,8	21,2
29.	Szervezetüknek vannak-e egyedi hatósági jogkörei, folytat-e hatósági jogalkalmazást?	I/3. - Hatósági hatáskörök	84,0	16,0
30.	Ha vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, ezek között vannak-e engedélyezési típusú hatáskörök?	I/3. - Hatósági hatáskörök	88,0	12,0
31.	Ha vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, ezek között vannak-e bizonyítvány vagy igazolvány kiadására irányuló hatáskörök?	I/3. - Hatósági hatáskörök	81,2	18,8
32.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, ezek között vannak-e szabálysértési hatósági hatáskörök?	I/3. - Hatósági hatáskörök	20,7	79,3
33.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, ezek között vannak-e kötelezésre irányuló hatáskörök?	I/3. - Hatósági hatáskörök	85,4	14,6
34.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, Szervezetük végez-e hatósági nyilvántartást?	I/3. - Hatósági hatáskörök	85,0	15,0
35.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, Szervezetük végez-e hatósági ellenőrzéseket?	I/3. - Hatósági hatáskörök	75,2	24,8
36.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, Szervezetük végez-e szakhatósági véleményezést?	I/3. - Hatósági hatáskörök	64,0	36,0
37.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, Szervezetük köt-e hatósági szerződések?	I/3. - Hatósági hatáskörök	56,5	43,5

38.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, Szervezetüknek vannak-e mérlegelésen alapuló hatósági hatáskörei?	I/3. - Hatósági hatáskörök	78,6	21,4	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	Válaszok		
			igen	nem	
39.	A válaszadó szervezetek hatósági határozatait legalább egy alkalommal megsemmisítette-e vagy megváltoztatta-e felettes hatóság vagy bíróság az elmúlt 3 évben? (elemzés elvégzéséhez módosított kérdés)	I/3. - Hatósági hatáskörök	14,2	85,8	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	nem	néha	gyakran
40.	Ha Szervezetüknek vannak egyedi hatósági jogkörei, vagy hatósági jogalkalmazást folytat, az azok gyakorlása során a szervezet szokott-e méltányosságot alkalmazni?	I/3. - Hatósági hatáskörök	24,4	70,4	5,2
kérdés száma	Kérdés	kérdéskör	Saját gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szervezet	Saját gazdasági szervezettel <u>nem</u> rendelkező költségvetési szervezet	Gazdálkodási tevékenységet ellátó egyéb szervezet
42.	Szervezetük gazdálkodási tevékenysége során milyen jogosítványokat gyakorol?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	39,7	12,0	48,2
kérdés száma	Kérdés	Kérdéskör	igen	nem	
48.	Szervezetük nyújt-e közszolgáltatást?	I/5. Közszolgáltatások nyújtása	58,2	41,8	
52.	Ha Szervezetük nyújt közszolgáltatást, a Szervezetnek van-e jogköre méltányosságból elengedni vagy csökkenteni a szolgáltatási díjat?	I/5. Közszolgáltatások nyújtása	54,0	46,0	

kérdés száma	Kérdés	Kérdéskör	igen	nem	
53.	Szervezetüknek van(nak)-e alárendelt szerve(i)?	I/6. Egyéb veszélytényezők	42,2	57,8	
54.	Szervezetüknek van(nak)-e háttérintézménye(i)?	I/6. Egyéb veszélytényezők	17,9	82,1	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	bonyolult	átlagos	nem bonyolult
57.	Megítélésük szerint a Szervezetre vonatkozó szabályozási környezet bonyolult-e?	II/1. Külső szabályozási környezet	49,1	46,2	4,6
kérdés száma	Kérdés	Kérdéskör	igen	nem	
58.	Megítélésük szerint a Szervezetre vonatkozó jogi szabályozás ellentmondásos-e?	II/1. Külső szabályozási környezet	34,0	66,0	
59.	Megítélésük szerint a Szervezetre vonatkozó szabályozási környezet hiányos-e?	II/1. Külső szabályozási környezet	39,0	61,0	
67.	Szervezetük testületi szerv hivatali szerveként működik-e?	II/2. Szervezeti struktúra	14,9	85,1	
119.	Vannak-e a Szervezet alkalmazásában vagyonynyilatkozati-tételre kötelezett személyek?	III/2. Humán erőforrás-gazdálkodási jellemzők	90,2	9,8	
124.	A Szervezetnél alkalmaznak-e fontos és bizalmas munkakörre jelölt, illetve az ilyen munkakört betöltő személy esetében nemzetbiztonsági szűrést?	III/2. Humán erőforrás-gazdálkodási jellemzők	0,4	99,6	

**Korrupciós Veszélyeztetettséget Növelő Tényezők alá sorolt kockázatok elemző táblája (KVNT):
a „helyi önkormányzatok” intézménycsoportba tartozó szervezetek válaszainak %-os megoszlása**

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	válaszok						
			igen	nem					
1.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük részesült-e európai uniós támogatásban?	I/1. Európai uniós támogatások	62,7	37,3					
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	1 mFt alatt	1-10 mFt	11-100 mFt	100-1000 mFt	1000 és 10000 mFt	10000 és 100000 mFt	100001 mFt felett
2.	Ha Szervezetük részesült uniós támogatásban, mekkora volt ennek összesített összege az elmúlt 3 évben? (millió Ft)	I/1. Európai uniós támogatások	1,5	14,1	35,6	29,2	7,7	2,5	9,6
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem					
3.	Ha Szervezetük részesült uniós támogatásban, az uniós támogatások megszerzésére irányuló pályázat elkészítéséhez alkalmaztak-e külső tanácsadót?	I/1. Európai uniós támogatások	83,7	16,3					
4.	Ha Szervezetük részesült uniós támogatásban, indult-e európai bizottsági vizsgálat a Szervezettel szemben az elmúlt 3 évben?	I/1. Európai uniós támogatások	2,8	97,2					
5.	Ha indult európai bizottsági vizsgálat, annak eredménye elmarasztaló volt-e?	I/1. Európai uniós támogatások	47,4	52,6					

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	nem indult	hazai intézmény indította	Európai Bizottság indította	
6.	Ha Szervezetük részesült uniós támogatásban, az uniós támogatások felhasználásával kapcsolatban indult-e bármilyen okból szabálytalansági eljárás a Szervezettel szemben a támogatások felhasználásával kapcsolatban az elmúlt 3 évben?	I/1. Európai uniós támogatások	82,6	16,9	0,6	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
7.	Ha indult szabálytalansági eljárás, annak eredménye elmarasztaló volt-e?	I/1. Európai uniós támogatások	59,2	40,8		
8.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük részt vett-e közbeszerzési eljárás előkészítésében, lebonyolításában?	I/2. Közbeszerzések	60,3	38,9	0,7	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	db			
9.	Ha Szervezetük részt vett közbeszerzési eljárás előkészítésében, lebonyolításában, hány közbeszerzést fejezett be eredményesen a Szervezet az elmúlt naptári évben? (a válaszadó szervezetek összevont adata) (662 szervezet vett rész közbeszerzésben – átlagosan 4,1)	I/2. Közbeszerzések	2732			
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
10.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük részt vett-e olyan közbeszerzési eljárás előkészítésében, lebonyolításában, amelyben a közbeszerzés értéke elérte az európai uniós értékhatárt?	I/2. Közbeszerzések	22,1	76,6	1,4	

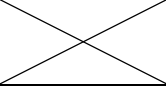

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
11.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük beszerző intézmény volt-e központosított közbeszerzés keretében?	I/2. Közbeszerzések	9,2	87,9	2,9	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	egyszer sem	1-3 alkalommal	3-nál többször	nem értelmezhető
12.	Az elmúlt 3 évben a Közbeszerzési Döntőbizottságnál hány alkalommal támadták meg a Szervezet által indított közbeszerzési eljárásokat?	I/2. Közbeszerzések	81,6	15,1	1,2	2,1
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
13.	Az elmúlt 3 évben közbeszerzési ügyben a Szervezetet elmarasztalta-e jogerősen Közbeszerzési Döntőbizottság vagy bíróság?	I/2. Közbeszerzések	50,0	45,4	4,6	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
14.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük vont-e vissza közbeszerzési ajánlat-tételi felhívást?	I/2. Közbeszerzések	11,3	86,6	2,1	
15.	Visszavont közbeszerzési eljárások összevont száma (alkalom)	I/2. Közbeszerzések				
16.	Visszavont közbeszerzések összevont összege (millió Ft nettó összegben)	I/2. Közbeszerzések				

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	egyszer sem	1-3 alkalommal	3-nál többször	nem értelmezhető
17.	Az elmúlt 3 évben Szervezetüknek volt-e olyan közbeszerzési eljárása, amelyben háromnál kevesebb ajánlattevő vett részt?	I/2. Közbeszerzések	51,7	32,2	11,6	4,5
18.	Az elmúlt 3 évben Szervezetüknél előfordult-e, hogy ugyanaz az ajánlattevő több közbeszerzési eljárást is megnyert?	I/2. Közbeszerzések	55,4	29,5	8,9	6,0
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
19.	Az elmúlt 3 évben Szervezetük folytatott-e olyan beszerzési eljárást, vagy közreműködött-e olyan eljárásban, amelyben a beszerzés értéke elérte ugyan a közbeszerzési értékhatárt, de a beszerzésre - bármely okból - nem alkalmazták a közbeszerzési törvényt?	I/2. Közbeszerzések	3,2	88,1	8,5	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
28. (a 22-es alkérdése)	Ha gyakorol jogalkotással közvetlenül összefüggő hatásköröket, a jogszabály előkészítése során előfordult-e az elmúlt 3 évben, hogy Szervezetük igénybe vett külső szakértői támogatást?	I/3. Hatósági hatáskörök	24,4	75,6		
41. (a 40-es kérdés alkérdése)	Ha Szervezetük szokott méltányosságot alkalmazni, a hatósági mérlegelés szempontjai előre megismerhetők-e az ügyfelek számára?	I/2. Hatósági hatáskörök	87,4	12,6		
43.	Szervezetük az elmúlt 3 évben hasznosította-e bármely ingatlanát?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	65,0	35,0		

44.	Szervezetük az elmúlt 3 évben rendelkezett-e értékpapírok felett?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	37,3	62,7	
45.	Szervezetük az elmúlt 3 évben rendelkezett-e az alábbi vagyoni értékű jogok bármelyikével: vételi jog, elővásárlási jog?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	19,7	80,3	
46.	Szervezetük az elmúlt 3 évben részt vett-e koncessziós szerződés előkészítésében vagy megkötésében?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	7,6	92,4	
47.	Szervezetük az elmúlt 3 évben szerződés keretében részt vett-e PPP-konstrukcióban?	I/4. Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése	2,3	97,7	
49. (a 48-as alkérdése)	Ha Szervezetük nyújt közszolgáltatást, a nyújtott közszolgáltatások között van-e olyan, amely esetében az igénybevevők részéről adott szolgáltatás iránt megnyilvánuló kereslet tipikusan tartósan és lényegesen meghaladja a szolgáltatásból rendelkezésre álló kínálatot?	I/5. Közszolgáltatások nyújtása	7,2	92,8	
50. (a 48-as alkérdése)	Ha nyújt közszolgáltatást, van-e a Szervezetnek olyan szolgáltatása, amely díjköteles?	I/5. Közszolgáltatások nyújtása	86,8	13,2	
51.	Ha nyújt közszolgáltatást, a szolgáltatási díjat Szervezetük állapítja-e meg?	I/5. Közszolgáltatások nyújtása	67,7	32,3	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	
55.	Szervezetüknek van-e gazdasági társaságban tulajdonosi részese-dése?	I/6. Egyéb veszélytényezők	65,5	34,5	
56.	Ha szervezetük rendelkezik gazdasági társaságban tulajdonosi részese-déssel, úgy ez a tulajdonrész többségi tulajdon-e?	I/6. Egyéb veszélytényezők	38,7	61,3	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	többször is	egyszer	egyszer sem	
60.	Szervezetük jogállására vagy szervei önállóságára vonatkozó jogi szabályozás változott-e lényegesen az elmúlt 3 évben?	II/1. Külső szabályozási környezet	47,4	22,7	29,9	
61.	Szervezetük tevékenységére vonatkozó jogi szabályozási környezet változott-e lényegesen az elmúlt 3 évben?	II/1. Külső szabályozási környezet	71,5	15,1	13,4	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	1-5 között	6-15 között	több, mint 15	
63.	Jelöljék meg Szervezetük szervezeti egységeinek számát!	II/2. Szervezeti struktúra	91,3	7,2	1,5	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	1-2 között	3-4 között	több, mint 4	
64.	Hány vezetési szint van az Önök Szervezetében?	II/2. Szervezeti struktúra	90,2	9,2	0,6	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	egyszer sem	1-2 alkalommal	több, mint 2 alkalommal	
65.	Hányszor változott meg a szervezeti struktúra az utóbbi 3 év folyamán?	II/2. Szervezeti struktúra	45,7	48,9	5,5	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	az alapítás óta nem változott	több, mint 1 éve	6-12 hónapja	kevesebb, mint 6 hónapja
66.	Határozzák meg a szervezeti struktúra legutóbbi változásának időpontját!	II/2. Szervezeti struktúra	0,7	65,3	20,0	13,0
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
68.	Szervezetük keretén belül működik-e bármilyen olyan testület, bizottság, tanács, amely a Szervezet belső szabályozása értelmében önálló döntéshozó joggal rendelkezik?	II/2. Szervezeti struktúra	58,3	41,7		

72.	A közép- és hosszú távú tervek végrehajtását rendszerszerűen mérik-e/értékelik-e a Szervezetükönél nyilvánosan megismerhető mutatókkal (indikátorokkal)?	II/3. Szervezeti kultúra, szervezeti értékek	25,4	74,6		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
74.	A Szervezet alapfeladatai ellátására igénybe vesz-e szakértői közreműködést?	II/4. Működési jellemzők	38,7	61,3		
75.	A Szervezet tevékenységének körében vannak-e ún. kiszervezett feladataik?	II/4. Működési jellemzők	36,9	63,1		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	a szervezet alaptevékenységének körébe tartoznak	a szervezet funkcionális feladatai	a szervezet önként vállalt (nem kötelezően ellátandó) feladatai	
76.	Ha vannak, a kiszervezett feladatok (többet is választhat)	II/4. Működési jellemzők	75,3	40,2	34,1	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	a szervezet megszűnése	a jogállás lényeges átalakítása/átszervezése	csoportos létszámleépítés	egyik sem
77.	Szervezetükönél várható-e a köz-eljövőben (egy éven belül) az alábbi változások valamelyikének bekövetkezése? (többet is választhat)	II/4. Működési jellemzők	0,4	2,2	0,2	97,7

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
78.	Szervezetüknek van-e érvényes többéves együttműködési megállapodása más, nem-állami szervezettel?	II/4. Működési jellemzők	48,4	51,6		
79.	Szervezetük az elmúlt évben kapott-e közvetlenül vagy közvetve - pl. alapítványon keresztül - magánszervezetektől vagy magán-személyektől adományt, pénzbeli vagy más materiális támogatást?	II/4. Működési jellemzők	24,6	75,4		
80.	Van-e saját (hivatali) gépkocsi Szervezetük kezelésében?	II/4. Működési jellemzők	68,2	31,8		
81.	Szervezetüknek vannak-e olyan egyéb (nem gépjármű) vagyon-tárgyai, amelyek valamely vezető vagy más munkatárs személyes használatába vannak adva?	II/4. Működési jellemzők	35,1	64,9		
87.	A legutóbbi országgyűlési vagy önkormányzati választások óta történt-e személyi változás a Szervezet felsővezetői szintjén?	II/5. Politikai környezet	24,5	75,5		
88.	A Szervezet felsővezetői szintjén van-e olyan, aki valamely párt országos vagy helyi elnökségének vagy más vezető szervének tagja?	II/5. Politikai környezet	12,5	87,5		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen bonyolult	átlagos	nem bonyolult	
110.	Megítélésük szerint a Szervezet belső szabályozása bonyolult-e?	III/1. Belső szabályozottság	10,4	77,2	12,4	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	fő / db			
112.	<i>Az előző évben a Szervezethez érkezett új munkatársak száma</i>	III/2. Humán erőforrás-gazdálkodás				
113.	<i>Az előző évben a Szervezettől távozó régi munkatársak száma</i>	III/2. Humán erőforrás-gazdálkodás				

114.	<i>Fegyelmi ügyek száma az elmúlt három évben összevontan</i>	III/2. Humánerőforrás-gazdálkodás				
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	fő / db			
115.	<i>Munkaügyi bírósági jogviták az elmúlt három évben összevontan</i>	III/2. Humánerőforrás-gazdálkodás				
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
123.	Indult-e az elmúlt 3 évben a Szervezet bármely munkatársával szemben - a munkájával kapcsolatban - büntetőeljárás?	III/2. Humánerőforrás-gazdálkodás	3,1	96,9		
146.	Indult-e szakmai etikai eljárás kötelességzegés miatt a Szervezet bármely tagjával szemben az elmúlt 3 évben?	III/4. Speciális korrupcióellenes eljárások	0,1	99,9		
147.	Ha indult etikai eljárás, volt-e az eljárások között olyan, amelynek az eredménye elmarasztaló volt?	III/4. Speciális korrupcióellenes eljárások				
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
149.	Az elmúlt 3 évben volt-e ÁSZ-ellenőrzés Szervezetüknél?	III/5. Külső ellenőrzöttség	20,3	79,7		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	nem találtak szabálytalanságot	elmarasztaló megállapításokat is tettek	felelősségre vonási eljárás(oka)t kezdeményeztek	
150.	Ha volt ÁSZ-ellenőrzés, mi volt az eredménye?	III/5. Külső ellenőrzöttség	44,8	53,8	1,3	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
151.	Az elmúlt 3 évben volt-e APEH (NAV) ellenőrzés a Szervezetüknél?	III/5. Külső ellenőrzöttség	28,4	71,6		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	nem találtak szabálytalanságot	elmarasztaló megállapításokat is tettek	felelősségre vonási eljárás(oka)t kezdeményeztek	
152.	Ha volt APEH (NAV) ellenőrzés, mi volt az eredménye?	III/5. Külső ellenőrzöttség	89,4	10,6	0,0	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
153.	Az elmúlt 3 évben volt-e hatósági ellenőrzés a Szervezetük-nél?	III/5. Külső ellenőrzöttség	85,2	14,8		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	nem találtak szabálytalanságot	elmarasztaló megállapításokat is tettek	felelősségre vonási eljárás(oka)t kezdeményeztek	
154.	Ha volt hatósági ellenőrzés, mi volt az eredménye?	III/5. Külső ellenőrzöttség	84,7	15,3	0,0	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
155.	Indult-e Szervezetük tevékenységével kapcsolatban felügyeleti eljárás az elmúlt 3 évben?	III/5. Külső ellenőrzöttség	5,0	95,0		

**Kockázatokat Mérséklő Kontrollok Tényezők alá sorolt kockázatok elemző táblája (KMKT)
a „helyi önkormányzatok” intézménycsoportba tartozó szervezetek válaszainak %-os megoszlása**

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	válaszok					
			a Szervezetnél önálló, közbeszerzési feladatokért felelős részleg működik	a Szervezet olyan munkatársa(ka)t alkalmaz, aki(k)nek közbeszerzési szakértői vizsgájuk van	külső közbeszerzési szakértőt, illetve szakértői szervezetet bíznak meg	egyéb módon oldják meg	nem folytatnak közbeszerzést	nem értelmezhető
20.	Szervezetükönél hogyan biztosítják a szabályszerű közbeszerzések lefolytatásához szükséges speciális szakértelmet? (többet is választhat)	I/2. Közbeszerzések	3,6	6,9	78,1	5,4	8,8	8,2
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető			
21.	Szervezetük rendszeresen vizsgálja-e a közbeszerzések útján beszerzett áruk vagy szolgáltatások teljesítésének megfelelőségét?	I/2. Közbeszerzések	54,9	17,2	27,9			
62.	Szervezetük alapító okiratát az utóbbi három évben - végrehajtott közigazgatási reformok eredményeként a szervezeti feladatok, vagy más okból - jelentős mértékű közigazgatási reformok eredményeként a szervezeti és feladatköri változásokra való tekintettel megfelelően aktualizálták-e?	II/1. Külső szabályozási környezet	94,5	5,5				

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	
69.	Szervezetüknek van-e nyilvánosan közzétett stratégiája?	II/3. Szervezeti kultúra, szervezeti értékek	54,3	45,7	
70.	Ha Szervezetüknek van nyilvánosan közzétett stratégiája, szerepel-e benne a következők közül valamelyik: szervezeti kultúra javítása, integritás erősítése, korrupció elleni fellépés témaköre?	II/3. Szervezeti kultúra, szervezeti értékek	50,2	49,8	
71.	Szervezetük közép- és hosszú távú stratégiai terveit rendszeresen lebontják-e rövidebb távú, konkrét programokra és/vagy munkatervekre és/vagy feladatokra?	II/3. Szervezeti kultúra, szervezeti értékek	59,2	40,8	
73.	Működik-e Szervezetüknel szervezett dolgozói érdekvédelem?	II/3. Szervezeti kultúra, szervezeti értékek	9,3	90,7	
82.	Szervezetük rendelkezik-e hatályos beszerzési szabállyal?	II/4. Működési jellemzők	85,4	14,5	
83.	A belső ellenőrzési feladatok megtervezésétől eltekintve, Szervezetüknel alkalmaznak-e rendszerszerű kockázatelemzést?	II/4. Működési jellemzők	30,9	68,9	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
84.	Ha Szervezetüknek alkalmaznak rendszerszerű kockázatelemzést, a kockázatelemzés során azonosított kockázati tényezők rögzítésre kerülnek valamilyen adatbázisban?	II/4. Működési jellemzők	45,7	54,9		
85.	Ha Szervezetüknek alkalmaznak rendszerszerű kockázatelemzést, értékeli-e a kockázatelemzés eredményét?	II/4. Működési jellemzők	77,9	22,1		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	mindig	néha	soha sem	
86.	Ha Szervezetüknek alkalmaznak rendszerszerű kockázatelemzést, az eredmények alapján folytatnak-e kockázatelemzési tevékenységet?	II/4. Működési jellemzők	29,5	60,8	9,7	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
89.	Szervezetük rendelkezik-e hatályos és aktualizált szervezeti és működési szabályzattal (SZMSZ)?	III/1. Belső szabályozottság	99,5	0,5		
90.	Szervezetüknek jelenleg ugyanaz a személy látja-e el a utalványozás, kötelezettségvállalás és ellenjegyzés feladatai közül bármelyik kettőt?	III/1. Belső szabályozottság	42,4	57,6		
91.	A Szervezetben van-e külön szabályozás a külső szakértők alkalmazásának feltételeiről?	III/1. Belső szabályozottság	11,9	88,1		

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
92.	Az elmúlt 1 évben előfordult-e, hogy a Szervezet olyan költségtérítést fizetett ki, amelynek feltételeiről nem volt külön belső szabályozás?	III/1. Belső szabályozottság	2,8	97,2		
93. (80-as alkérdés e)	Ha Szervezetük rendelkezik saját gépkocsival, van-e belső szabályozás az ilyen gépjármű(vek) használatára?	III/1. Belső szabályozottság	91,0	9,0		
94. (81-es alkérdés e)	Ha Szervezetük rendelkezik olyan egyéb (nem gépjármű) vagyontárgyakkal, amelyek valamely vezető vagy más munkatárs személyes használatába vannak adva, a Szervezeten belül szabályozva van-e ezen eszközöknek a szervezeten kívüli használata?	III/1. Belső szabályozottság	67,3	32,7		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	100%	99-95%	95% alatt	
95.	A Szervezetükönél alkalmazott munkatársak hány százalékának van munkaköri leírása?	III/1. Belső szabályozottság	97,3	1,6	1,1	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
96.	A legutóbbi SZMSZ-módosítás óta valamennyi, a változásban érintett munkavállaló munkaköri leírását hozzáigazították-e a módosult belső szabályokhoz?	III/1. Belső szabályozottság	92,6	7,4		

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	valamennyi szabályozott	legalább egy szabályozott	egyik sem szabályozott	
97.	Jelöljék, ha a Szervezetnél léteznek az alábbi személyekkel való kapcsolattartásra vonatkozó szabályok? a) gazdasági szereplők b) választott képviselők c) más állami/önkormányzati szervek vezető tisztségviselői	III/1. Belső szabályozottság	9,3	17,6	73,1	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
98.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló irat- (dokumentum-) kezelési szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	98,8	1,2		
99.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló utalványozási szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	98,7	1,3		
100.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló kötelezettségvállalási szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	98,1	1,9		
101.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló adatkezelési szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	93,8	6,2		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	nem értelmezhető	
102.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló titokvédelmi (illetve a minősített adatok kezelésére vonatkozó) szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	62,1	27,0	10,9	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
103.	Szervezetük rendelkezik a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló informatikai szabályzattal?	III/1. Belső szabályozottság	76,3	23,7		
104.	Szervezetük rendelkezik-e hatályos beszerzési szabályzattal a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések lebonyolítására?	III/1. Belső szabályozottság	71,2	28,8		
105.	Ha Szervezetük rendelkezik hatályos beszerzési szabályzattal, előírja-e a szabályzat a közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések esetén legalább három árajánlat bekérését?	III/1. Belső szabályozottság	89,8	10,2		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	önálló összeférhetlenségi szabályzat	más szabályzat(ok)ban	nem szabályozott	
106.	Szervezetük milyen formában szabályozza az összeférhetlenség kérdéskörét?	III/1. Belső szabályozottság	2,6	79,8	17,6	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
107.	Szervezetük belső szabályozása kötelezővé teszi-e a munkatársaknak, hogy nyilatkozzanak gazdasági vagy a Szervezet tevékenysége szempontjából releváns - egyéb érdekeltségeikről?	III/1. Belső szabályozottság	56,0	44,0		

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem			
108.	Szervezetükön belül szabályozva vannak-e a különféle ajándékok, meghívások, utaztatás elfogadásának feltételei?	III/1. Belső szabályozottság	18,9	81,1			
109.	Szervezetüknek van-e belső szabályzata a Szervezeten belüli közérdekű bejelentők védelmére?	III/1. Belső szabályozottság	18,0	82,0			
116.	Az elmúlt 3 évben előfordult-e a Szervezetben korábbi munkavállaló (ideértve a nyugdíjba vonult volt munkatársakat is) újbóli foglalkoztatása?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	17,7	82,3			
117.	Szervezetük működtet egyéni teljesítményértékelési rendszert?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	63,3	36,7			
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	többnyire igen	alig	nem	
118.	A teljesítményértékelések befolyásolják az alkalmazottak éves jövedelmének alakulását?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	22,1	9,9	14,9	53,1	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem			
120. (119-es alkérdés)	Ha vannak vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek, pontosan meghatározott-e a Szervezetben a vagyonyilatkozat tételre kötelek személyek köre?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	99,4	,06			

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem			
121.	Szervezetük megköveteli-e minden új belépő esetében az erkölcsi bizonyítvány bemutatását?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	88,4	11,6			
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem			
122.	Szervezetüknel ellenőrzik-e az állásra jelentkezők által benyújtott pályázati dokumentumok (önéletrajzok, diplomák, referenciák stb.) hitelességét a felvételi eljárás során?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	78,6	21,4			
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	soha	az esetek kevesebb mint felében	az esetek több mint felében	mindig	
125.	Az új munkatársak kiválasztásakor Szervezetüknel milyen gyakorisággal írnak ki álláspályázatot?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	3,9	16,7	29,7	49,7	
126.	Az új munkatársak kiválasztásakor Szervezetüknel milyen gyakorisággal alkalmaznak pszichológiai tesztet?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	95,9	3,0	0,3	0,8	
127.	Az új munkatársak kiválasztásakor Szervezetüknel milyen gyakorisággal alkalmaznak (verseny) vizsgát vagy tudás (képesség-) felmérő tesztet?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	88,4	9,2	1,4	1,0	
128.	Az új munkatársak kiválasztásakor Szervezetüknel milyen gyakorisággal alkalmaznak felvételi bizottságot?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	64,2	16,9	8,5	10,5	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	soha	az esetek kevesebb mint felében	az esetek több mint felében	mindig
129.	Az új munkatársak kiválasztásakor Szervezetüknel milyen gyakorisággal alkalmaznak egyéni beszélgetést (állásinterjút)?	III/2. Humán-erőforrás-gazdálkodás	3,6	6,3	9,2	80,9
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
130.	A Szervezetnél működik-e belső ellenőrzés?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	98,7	1,3		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	1 fő belső ellenőr végzi	önálló szervezeti egység végzi	más módon látják el (külső szakember)	
131.	Ha igen, a belső ellenőrzést...	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	12,6	7,9	79,5	
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem		
132.	Ha szervezetüknel működik belső ellenőrzés, biztosított-e annak függetlensége?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	99,4	0,6		
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen, teljes mértékben	részben	nem	
133.	Megfelel-e a belső ellenőrök képzettsége a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 24. §-ban foglalt előírásoknak?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	99,4	0,6	0,1	

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem			
134.	A Szervezet rendelkezik-e elfogadott stratégiai ellenőrzési tervvel?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	77,2	22,9			
135.	A Szervezetnél vannak-e elfogadott éves ellenőrzési tervek?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	98,0	2,0			
136.	Az ellenőrzési tervek megalapozásához végeznek-e rendszeres kockázatelemzést?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	75,8	24,2			
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	0 db	1 db	2-3 db	3-nál több	
137.	Az elmúlt 3 évben hány belső ellenőr által kezdeményezett fegyelmi, illetve büntető eljárás volt a Szervezetnél?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	100,0				
kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen, minden esetben	általában igen	nem jellemző		
138.	A belső ellenőrzés által megfogalmazott javaslatokra készültek-e dokumentálható módon intézkedési tervek?	III/3. Belső ellenőrzési rendszerek és módszerek	71,2	23,5	5,4		

kérdés száma	kérdés	kérdéskör	igen	nem	
139.	Szervezetüknek van-e etikai szabályzata?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	34,6	65,4	
140.	Szervezetük működtet-e külső (a szervezeten kívülről érkező) panaszokat kezelő rendszert?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	18,0	82,0	
141.	Szervezetük működtet-e közérdekű bejelentéseket kezelő rendszert?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	25,3	74,7	
142.	Volt-e az elmúlt 3 évben korrupcióellenes képzés a Szervezet munkatársai körében?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	15,3	84,7	
143.	Szervezetük végez-e rendszeresen korrupciós kockázatelemzést?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	4,8	95,2	
144.	Szervezetük alkalmazza-e valamilyen területen az ún. „négy szem elvét”?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	36,6	63,4	
145.	Működik-e Szervezetüknel munkahelyi rotáció?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	6,9	93,1	
148.	Nyilvánosan hozzáférhetőek-e a Szervezetük gazdálkodására vonatkozó adatok?	III/4. Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások	97,1	2,9	

Fogalomtár

A FELMÉRÉSBEN HASZNÁLT FONTOSABB FOGALMAK:

Eredendő Veszélyeztetettségi Tényezők (EVT)	Az EVT index a szervezetek jogállásától és feladatköréitől függő eredendő veszélyeztetettség összetevőit teszi mérhetővé. Olyan tényezők határozzák meg, melyek alakítása az alapítószer jogalkotási hatáskörébe tartozik, így például a hatósági jogalkalmazás, a (jogi) szabályozás, vagy a különféle (oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális) közszolgáltatások nyújtása.
gazdasági érdekelttség	Gazdasági érdekelttség lehet különösen gazdasági társaságban (Kft., Bt., Nyrt., Zrt.) tulajdoni részesedés, gazdasági vezetői tisztség vagy tagság, illetőleg a szervezet tevékenységi köréhez hasonló tevékenységet folytató egyéb szervezetben (alapítvány, szakmai vagy társadalmi érdekképviselői szervezet) betöltött tisztség.
integritás	Az „integritás” – egyik gyakran használt jelentése szerint – az elvek, értékek, cselekvések, módszerek, intézkedések konzisztenciáját jelenti, vagyis olyan magatartásmódot, amely meghatározott értékeknek megfelel. Integritás-irányítási rendszer bevezetése a szervezetben a szervezethez rendelt közfeladatok integritás szempontú ellátását, az érték alapú működéssel (integritással) összefüggő szervezeti követelmények következetes érvényesítését jelenti. (Forrás: „Magyarországi államháztartási belső kontroll standardok Útmutató”, kiadta az NGM 2012 decemberében)
intézkedési terv	Az ellenőrzési javaslatok alapján az ellenőrzött szervezet, szervezeti egység által készített intézkedések végrehajtásának ütemezése a végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével. (Forrás: 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről, 2. § k) pont)
kockázatelemzés	Kockázatelemzés alatt a működés, illetve egyes tevékenységek, folyamatok lehetséges kockázatainak azonosítását, illetve értékelését értjük, amelynek során a kockázatok bekövetkezési valószínűségét, okozott hatását, illetve a kockázat bekövetkeztének elkerülésére, illetve hatásának csökkentésére teendő intézkedéseket vizsgálják.
kockázatkezelés	Kockázatkezelés minden olyan tevékenység, amely eredményeként a kockázat bekövetkezési valószínűsége vagy hatása megszüntethető, illetve elfogadható szintre csökkenthető.

Kockázatokat Mérséklő Kontrollok Tényezője (KMKT)	A KMKT index azt tükrözi, hogy az adott szervezetnél léteznek-e intézményesült kontrollok, illetőleg, hogy ezek ténylegesen működnek-e, betöltik-e rendeltetésüket. Ehhez az indexhez olyan faktorok tartoznak, mint a szervezet belső szabályozása, a belső ellenőrzés, valamint az egyéb integritás kontrollok: etikai követelmények meghatározása, összeférhetlenségi helyzetek kezelése, a bejelentések, panaszok kezelése, rendszeres kockázatelemzés és tudatos stratégiai menedzsment.
koncessziós szerződés	A koncesszió olyan engedélyezés vagy engedmény, melynek alapján az állam vagy az önkormányzat a törvényben meghatározott tevékenységek gyakorlásának vagy meghatározott vagyontárgyak létrehozásának és működtetésének jogát visszterhes szerződésben, időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít. Koncesszió-köteles tevékenységek pl. az országos közutak, csatornák működtetése, a bányászati kutatás és kitermelés, a szerencsejátékok szervezése, vagy a közforgalmú vasúti személyszállítás.
korrupciós kockázat	Korrupciós kockázat alatt azt értjük, hogy az adott intézménynek a más személyekkel és szervezetekkel folytatott együttműködése során milyen valós vagy vélt lehetőségek merülnek fel, amelyek az együttműködő fél számára jogosulatlan előnyöket jelenthetnek, az adott intézmény – vagy tágabb értelemben a közszféra – számára pedig valamilyen kárt okozhatnak.
Korrupciós Veszélyeket Növelő Tényezők (KVNT)	A KVNT index az egyes intézmények napi működésétől függő – az eredendő veszélyeztetettséget növelő – összetevőket jeleníti meg. Lekepezi a költségvetési szervek jogi/intézményi környezetének jellemzőit, működésük kiszámíthatóságát, stabilitását, továbbá az intézmények működtetése során jelentkező – alapvetően a mindenkori menedzsment döntéseitől befolyásolt – olyan változó tényezőket, mint a stratégiai célok meghatározása, a szervezeti struktúra és kultúra alakítása, valamint a személyi és költségvetési erőforrásokkal, illetve a közbeszerzésekkel való gazdálkodás.
közérdekű bejelentés	A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat. (2013. évi CLXV. törvény 1. § (3) bekezdés)
közszolgáltatás	A költségvetési szervek azon jogszabályban meghatározott vagy a költségvetési szerv által önként vállalt feladatait kell érteni, amelyek célja közösségi igények kielégítése.
külső tanácsadó	„Külső tanácsadó” alatt olyan megbízási vagy vállalkozási szerződés alapján foglalkoztatott vállalkozót vagy gazdasági társaságot kell érteni, aki/amely szakértői közreműködést nyújtott a szervezet számára az uniós támogatások megszerzésére irányuló pályázat elkészítésében.

munkahelyi rotáció	A rotáció lényege, hogy bizonyos munkakörök esetében, előre meghatározott idő elteltét követően a munkatársakat más munkakörökbe irányítják át.
„négy szem” elve	A „négy szem” elve olyan kontroll-mechanizmus, ami az irat-, illetve pénzkézelési dokumentumok legalább két ember általi áttekintését, illetőleg ellenőrzését jelenti.
panasz	A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más - így különösen bírósági, közigazgatási - eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat. (2013. évi CLXV. törvény 1. § (2) bekezdés)
rendszeres korrupciós kockázatelemzés	Rendszeres korrupciós kockázatelemzés alatt a korrupciós szempontból releváns kockázatok időszakonkénti (legalább évente végzett) felmérését, azonosítását és olyan kiértékelését értjük, amely alapján a kockázatok mérséklése érdekében konkrét lépések fogalmazhatók meg.
szabálytalansági eljárás (EU)	Az Európai Unió támogatásával megvalósuló projektek során a szabálytalansági eljárást a közreműködő szervezet indítja el és folytatja le akkor, ha a szabálytalanság gyanúját már észlelte. Az eljárás célja, hogy a hibák javításra, a hiányosságok pótlásra kerüljenek, azaz szabályszerűen kerüljön végrehajtásra a projekt.
teljesítményértékelési rendszer	Az egyes munkavállalók által végzett munka mennyiségének és minőségének rendszeres időszakonkénti megítélése szabályozott, illetve egységes és rendszerbe foglalt módon.

Ábrák, táblázatok, diagramok jegyzéke

- | | |
|------------------|--|
| 1. sz. táblázat | „Helyi önkormányzatok” intézménycsoport indexértékei |
| 2. sz. táblázat | Jogalkotási hatáskörök |
| 3. sz. táblázat | Hatósági jogkörök, jogalkalmazás |
| 4. sz. táblázat | Alárendelt és háttérintézmények |
| 5. sz. táblázat | Szervezeti egységek, vezetési szintek száma |
| 6. sz. táblázat | Működési jellemzők |
| 7. sz. táblázat | Speciális korrupcióellenes rendszerek és eljárások |
| 8. sz. táblázat | „Lágy” kontrollok |
| 9. sz. táblázat | Belső szabályozottság |
| 10. sz. táblázat | Helyi önkormányzatok - Kiemelt figyelmet érdemlő kockázati tényezők indexenként |
| 1. sz. diagram | Városi és községi önkormányzati indexértékek alakulása |
| 2. sz. diagram | Önkormányzatok létszám-kategóriák és típusok szerint |
| 3. sz. diagram | A Szervezetre vonatkozó külső szabályozási környezet megítélése |
| 4. sz. diagram | Közbeszerzés, európai uniós támogatás |
| 5. sz. diagram | Az elmúlt három évben Szervezetüknek volt-e olyan közbeszerzési eljárása, amelyben háromnál kevesebb ajánlattevő vett részt? |
| 5. sz. diagram | Az elmúlt három évben Szervezetüknél előfordult-e, hogy ugyanaz az ajánlattevő több közbeszerzési eljárást is megnyert? |
| 6. sz. diagram | Közvagyonnal gazdálkodás, közpénzek kezelése |
| 7. sz. diagram | Részesedés gazdasági társaságban |
| 8. sz. diagram | Külső szakértő alkalmazásának szabályozása a közbeszerzési eljárásban közreműködő helyi önkormányzatoknál |
| 9. sz. diagram | Közbeszerzések útján beszerzett áruk vagy szolgáltatások megfelelő teljesítésének vizsgálata |
| 10. sz. diagram | Rendszerszerű kockázatelemzés |
| 11. sz. diagram | A városi és községi önkormányzatoknál kiépített és alkalmazott korrupcióellenes eljárások és rendszerek |